

پیشنهادی به شرکتهای معتمد مالیاتی

ارائه در اتاق بازرگانی تهران

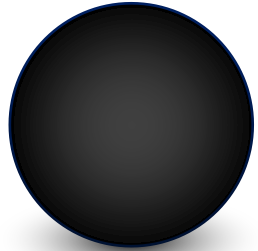
1

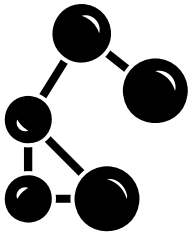
چیسٹی مالیات

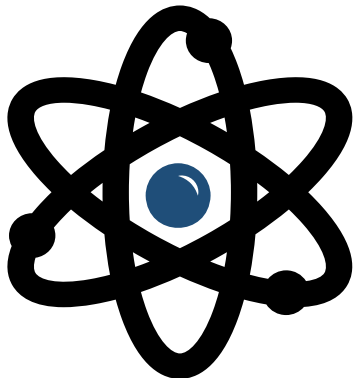
فیزیک کوانتومی و اسطوره

اتم

ساختار اتمی (مولکول)

درون اتم (هسته و الکترون)

- یک اتم را تجسم کنید.
- تقریباً تمام افراد اتم را یک گوی گرد تیره رنگ تصور می‌کنند. تصور غالب درباره درون اتم (هسته و الکترون) نیز یکسان است.
- در مقیاس کوانتومی احوام و اشکال بدان صورتی که ما ادراک میکنیم مطرح نیست.
- تصور اتم بصورت یک گوی سیاه رنگ، یک اسطوره است که قدمت آن به یونان باستان میرسد.

اسطوره‌ای در قلب فیزیک کوانتومی

- انیشتن هم موقع فکر و خیال راجع به اتم، آنرا به شکل یک کره سیاه تصور می‌کرد؛
- ولی در هیچ یک از مقالات و کتابها و سخنرانیهای علمی وی، اتم را در قالب اسطوره‌ای در نظر نگرفته است.

آگاهی داشتن و دسترسی به علم

- آگاهی انسان از هستی و پدیده‌های آن، یعنی پایگاه باورهای ما، آمیخته‌ای از گزاره‌های صحیح اثبات شده و علمی، گزاره‌های تا حدودی درست، اسطوره‌ها و گزاره‌های غلط می‌باشد.
- آگاهی با علم متفاوت است.

اسطوره دولت

در جریان شناخت ما از حکومت، با حضور پررنگ **اسطوره دولت (حکومت)** مواجهیم. باور همگانی به اسطوره دولت است که باعث میشود در تفکرات و برنامه‌ریزی‌ها و تدوین قوانین و مقررات:

دولت نهادی است که به دنبال پیشینه ساختن خیر و منفعت عمومی است

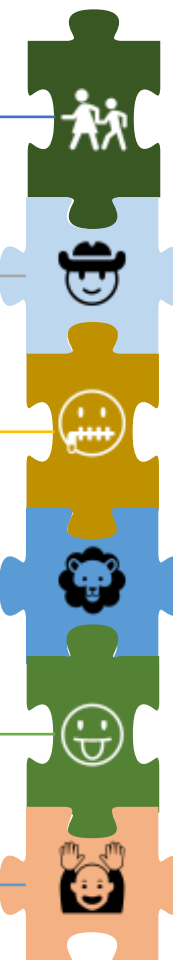
مدیران دولتی تنها با هدف حداکثرسازی منافع عمومی تصمیم می‌گیرند

در زمینه امور مالی و پولی، دولت در بازپرداخت بدهیهای خود فاقد ریسک نکول است

تنها گزینه ممکن برای ارائه کالای عمومی، دولت است.

دولت انگیزه، توان و اصرار بر برقراری عدالت و بازگرداندن حقوق از دست رفته مردم را دارد.

دولت که رفتاری خنثی و مبنی بر عدالت دارد باید در تمامی اجزا و جنبه‌های سپهر عمومی حضور فعال داشته و البته که شایسته‌ترین گزینه برای قضاوت در مورد رفتار اشخاص نیز هست.

کاوش‌ها و یافته‌ها درباره نسبت توسعه و بوروکراسی

هر حکومتی دارای دو بخش «طبقه حاکمه» که با رای مستقیم و غیرمستقیم مردم انتخاب میشوند و نظام بوروکراسی (بخش غیر انتخابی) است

خطراهه تکامل اندیشه‌ورزی در باب بوروکراسی

02 بازگشت به دیدگاه کلاسیک

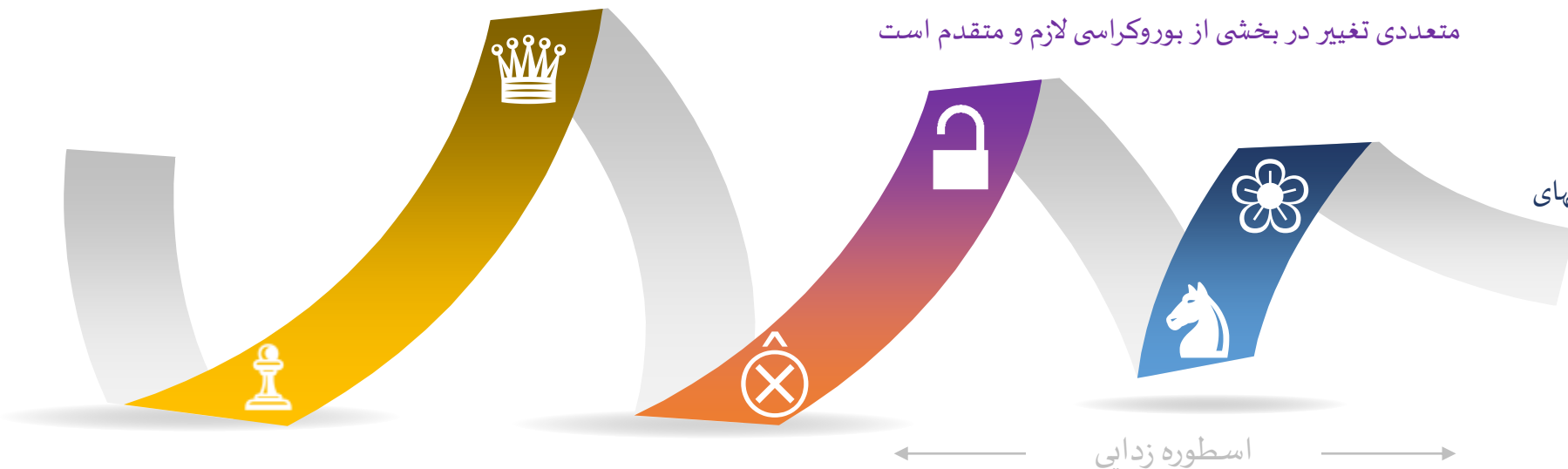
دخالت حکومت بواسطه بخش غیرانتخابی آن یعنی نظام بوروکراسی در هر زمینه ای مخرب است.

04 تقدم نقش بوروکراسی در توسعه

برای توسعه پیش از آزادسازی و تبعیت از نظام بازار، توسعه نهادی لازمست و برای توسعه نهادی در موارد متعددی تغییر در بخشی از بوروکراسی لازم و متقدم است

06 مدیریت بخش عمومی

پارادایم حکمرانی بجای حکومت مخوری
مدیریت بخش عمومی بجای نظام بوروکراسی
حقوق عمومی بجای حقوق اداری
سیاستگذاری بخش عمومی با حضور دستگاههای حاکمیتی در کنار نهادهای کنش‌ورزی جمعی؛
تنظیم‌گری بخشی بجای تفکیک قوا

01 رویکرد فرزندان غیور

دولت خیرخواه با نظام بوروکراسی متشکل از فرزندان نخبه و با لیاقت ملت؛ همه کارها را به بهترین نحو ممکن انجام داده و رشد سریع ضمن حفظ عدالت برقرار میشود

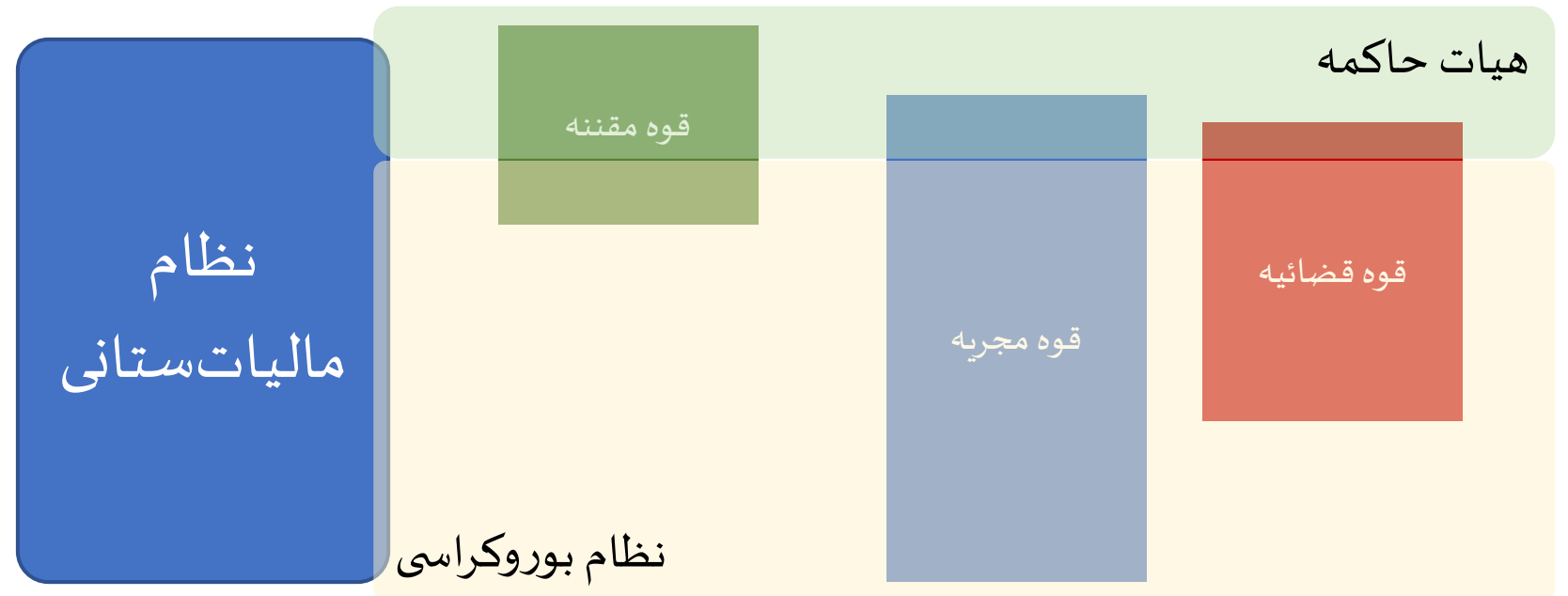
03 غیر خنثی بودن نظام بوروکراتیک

مطالعات تجربی و شواهد بی شمار پیش فرض خنثایی نظام بوروکراسی را اثبات کردند و مشخص گردید که فراتر از گرایش های سیاسی، نظام بوروکراسی گرایش به فساد دارد

05 مکتب نظریه انتخاب عمومی

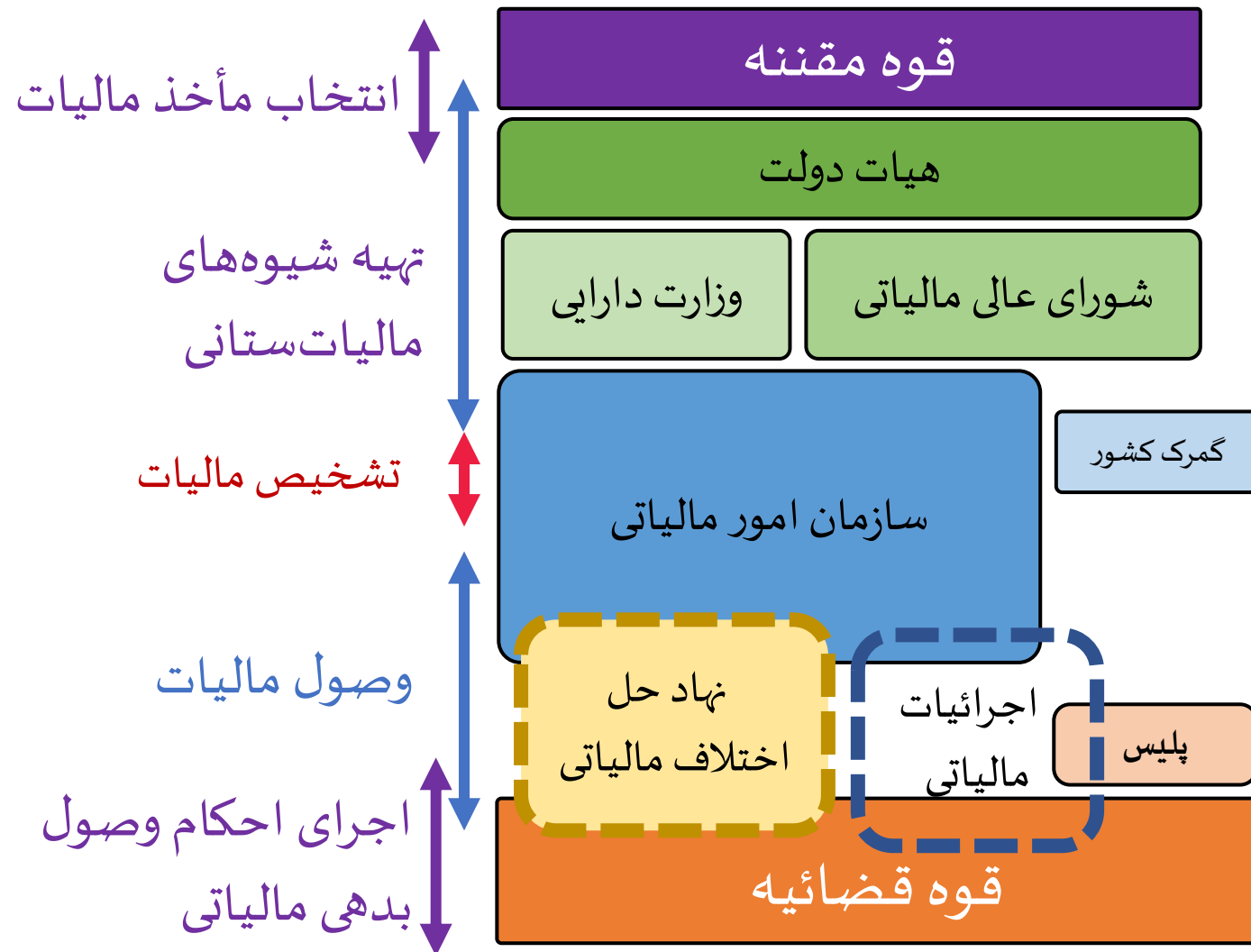
فرض خیرخواهی مدیران نظام بوروکراسی و تصمیم گیری ایشان در جهت بیشینه ساختن منافع عمومی کنار گذاشته شده و در طراحی های توسعه نهادی موضوع منافع شخصی ایشان مدنظر قرار گرفت

نظام مالیات‌ستانی مربوط به هر دو بخش حکومت است

مالیات ستانی

حقوق عمومی قواعدی است که بر روابط دولت و ماموران دولتی با مردم حاکم است و سازمانهای دولتی را منظم می سازد؛ این سازمانها در مقام اعمال حق حاکمیت و اجرای اقتدار عمومی هستند

اسطوره مالیات دادن (Commitment)

The Shadow Economy in OECD Countries in 2015

Highest Share of the Shadow Economy

% of GDP

Bulgaria	30.6
Romania	28.0
Turkey	27.8
Croatia	27.7
Estonia	26.2
Lithuania	25.8
Cyprus	24.8
Malta	24.3
Latvia	23.6
Poland	23.3

Size of the Shadow Economy Grew in 2015

% Change from 2014

France	13.9
Austria	5.1
New Zealand	2.6
Luxembourg	2.5
Japan	2.4
Turkey	2.2
Hungary	1.4
Malta	1.2
Australia	1.0
Belgium	0.6

knoema

Source: Friedrich Schlegel

■ در خارج همه مالیات میدهند.

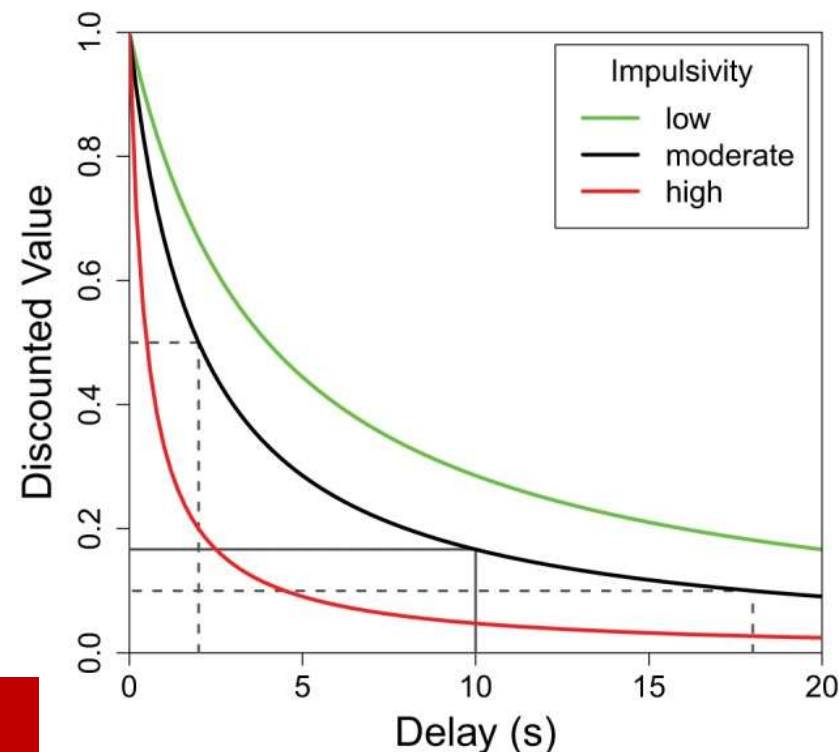
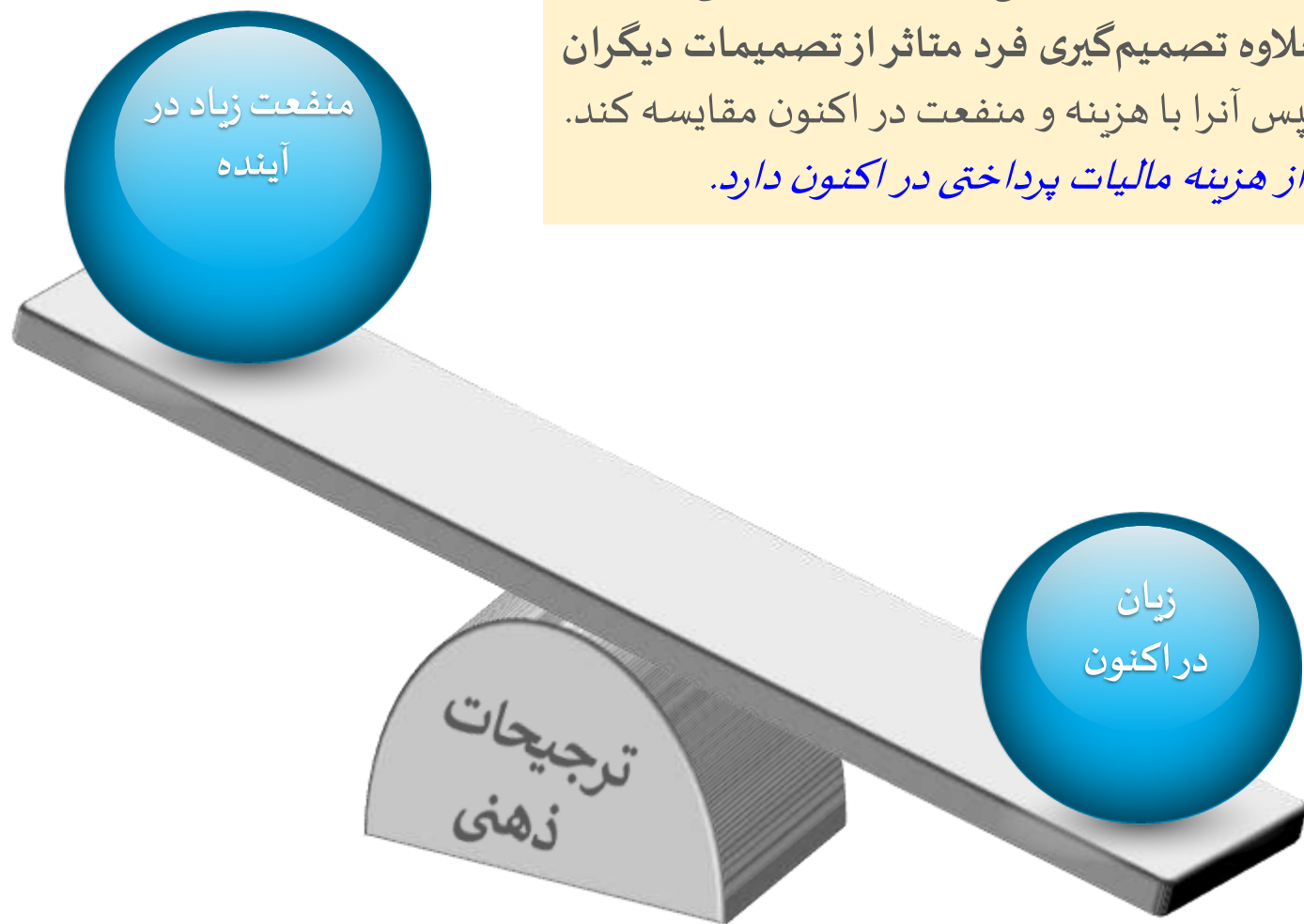
■ همه در دادن مالیات با خواسته‌ی خود مشارکت می‌کنند چون مابه‌ازای آن خدمات عمومی خوبی دریافت می‌کنند.

■ اعضای جامعه با دیدن منافع زیادی که از مالیات دادن می‌بینند، و منافع نظام مالیاتی، خودانگیزته و خودخواسته اقدام به پرداخت مالیات می‌کنند.

در همه کشورهای دنیا مالیات را می‌ستانند و مردم همیشه به دنبال مالیات ندادن هستند

اشخاص، دارای ترجیحات ذهنی مبنی بر عدم پرداخت مالیات ضمن بهره‌گیری از کالاهای عمومی هستند

مشارکت افراد در تامین هزینه های ارائه کالا/خدمات عمومی توسط حاکمیت، منطبق کلان مالیات‌ستانی است. افراد بطور غریزی به دنبال کمینه‌سازی بیشینه زیان خود هستند. بعلاوه تصمیم‌گیری فرد متأثر از تصمیمات دیگران است. فرد زیان و منفعت در آینده را در ذهن خود تنزیل میکند؛ و سپس آنرا با هزینه و منفعت در اکنون مقایسه کند. *مطلوبیت آتی حاصل از خدمات دولتی در اکنون ارزش بسیار کمتری از هزینه مالیات پرداختی در اکنون دارد.*

ادراک انسان مبتنی بر دردک تغییرات زیان/ ثروت و نه اندازه زیان/ ثروت ملاک تصمیمات است.

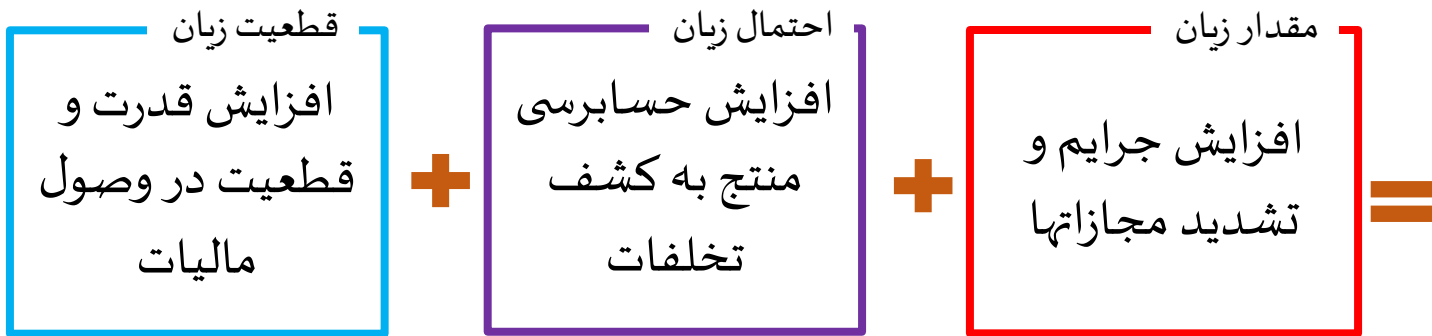
مجموعه تهدیدات بالقوه و سرکوب بالفعل منصفانه

مدیریت صرفه تمکین

تئوری بازدارندگی در اقتصاد

Deterrence theory

استفاده یک طرف از مجموعه‌ای از تهدیدها و سرکوب‌ها برای اقناع طرف دیگر به انجام / عدم انجام یک عمل

جرایم کمتر ولی قاطعانه، بیشتر از جرایم سنگین که به طور موردی و سلیقه‌ای (غیرقطعی) تعلق میگیرند، بر کاهش فرار مالیاتی مؤثر هستند.

افزایش
حجم عملیات
حسابرسی مالیاتی

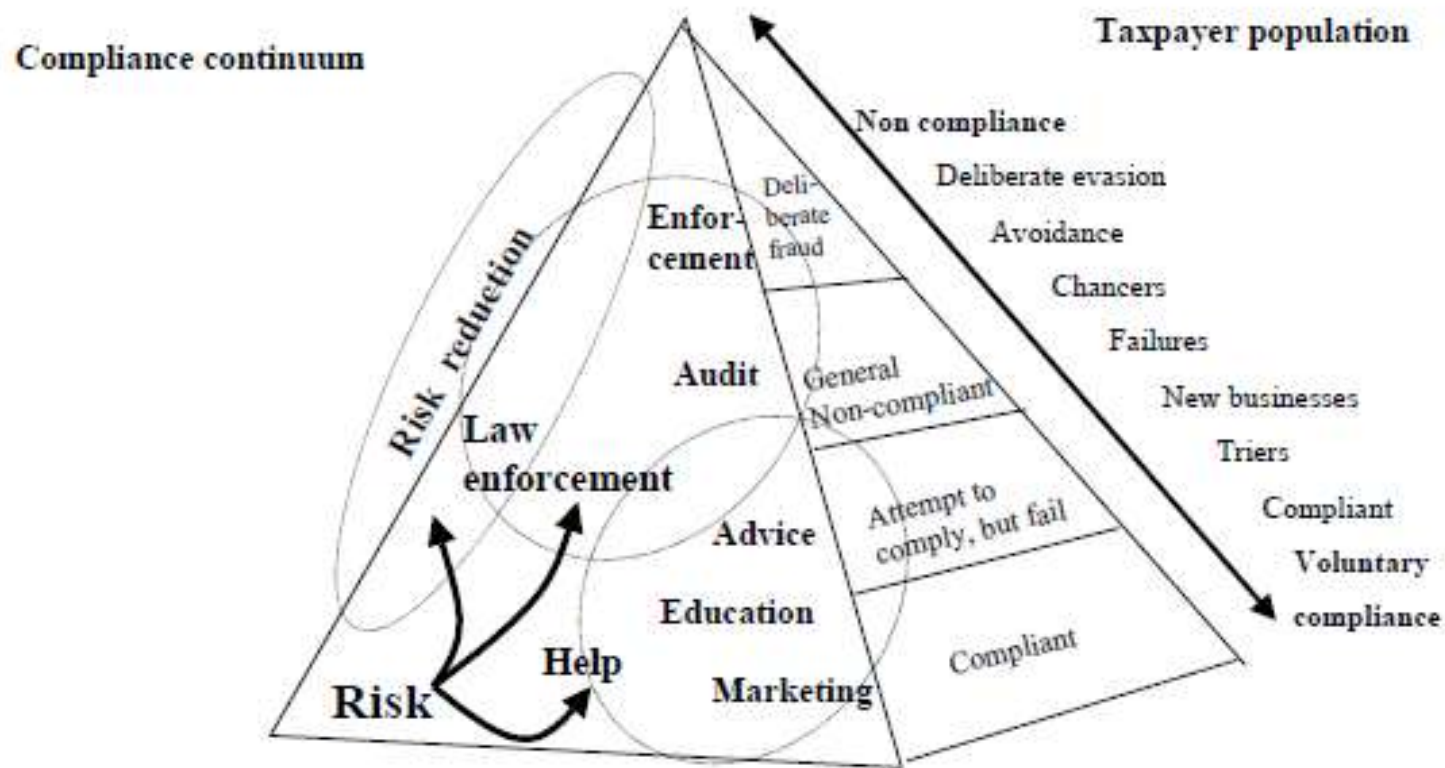
بهبود عملکرد
مدیریت ریسک
در پرونده‌ها

میزان تمکین

=

میزان پایبندی مؤديان در عمل به تکالیف

ثبت نام

تنظیم اظهارنامه

در زمان مقرر، صحیح و مبنی بر واقعیت

گزارش دهی

نگهداری اسناد و مدارک، گزارشدهی کامل و دقیق

پرداخت

پرداخت به موقع و صحیح

صرفه تمکین

آحاد اقتصادی به دنبال «حداکثرسازی سود پس از کسر مالیات» کسب و کار خود هستند. مالیات به مثابه زیان اقتصادی است

سطوح مختلف عدم تمکین، متناظر با (۱) طیفی از مقادیر صرفه بنگاه از محل مالیات پرداختی کمتر؛ (۲) سطوح متفاوت از مجازات و زیان بنگاه از محل جریمه

تعداد و هزینه/فایده گزینه‌های ناشی از هر تصمیم مشخص است؛ ولیکن احتمال حسابرسی مالیاتی و لورفتن برای مؤدی کاملاً نامعلوم است. (عدم قطعیت و نااطمینانی)

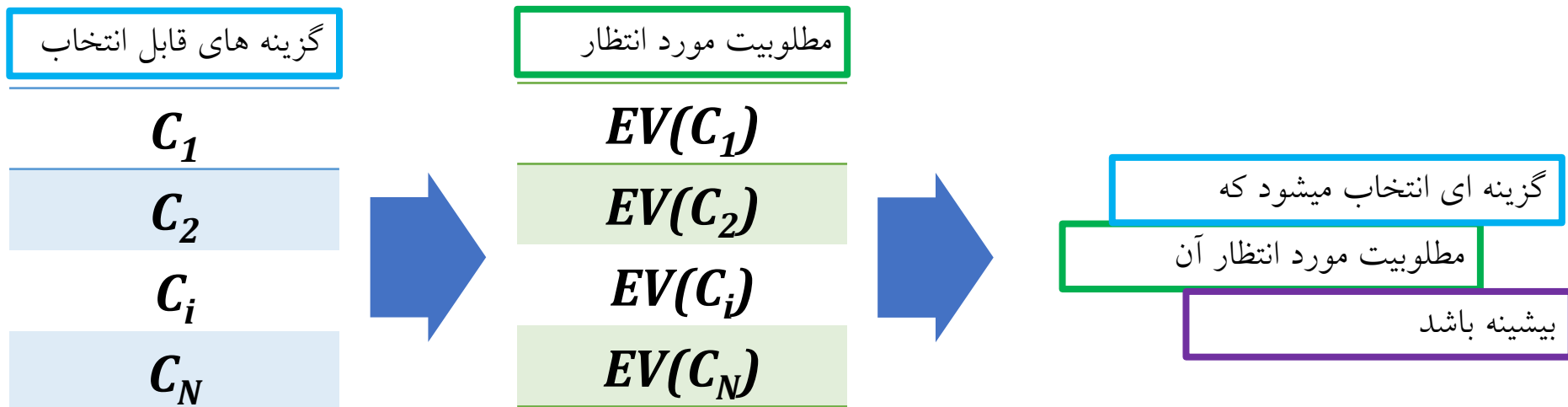

احتمال حسابرسی برای مؤدیان نامعلوم، بنابراین مؤدیان در موقعیت تصمیم‌گیری در شرایط ابهام (عدم قطعیت) قرار می‌گیرند. تمایل افراد به اجتناب از ابهام باعث کنارگذاشتن گزینه‌های عدم تمکین می‌شود.

کنش تمکین و ماهیت آن

تصمیم گیری افراد هنگام مواجهه با ریسک

افراد بسته به خطر
گریزی، خطرپذیری و
خنثایی از بین گزینه‌ها
دست به انتخاب میزنند.

$$\text{مطلوبیت مورد انتظار} = \text{مطلوبیت (منافع - هزینه‌ها)} \times \text{انتظار (احتمال) وقوع}$$

تمکین کامل	هزینه = پرداخت مالیات حقه
تمکین ناقص	مطلوبیت = (مالیات حقه - مالیات پرداختی) * احتمال لونرفتن + جریمه [ضریبی از کسری مالیات پرداختی] * احتمال لورفتن
عدم تمکین	مطلوبیت = (مالیات حقه) * احتمال لونرفتن + جریمه [عدم تمکین] * احتمال لورفتن
عدم تمکین همیشگی	مطلوبیت = عدم پرداخت مالیات + هزینه های ناشی از فعالیت در اقتصاد سایه/زیرزمینی

2

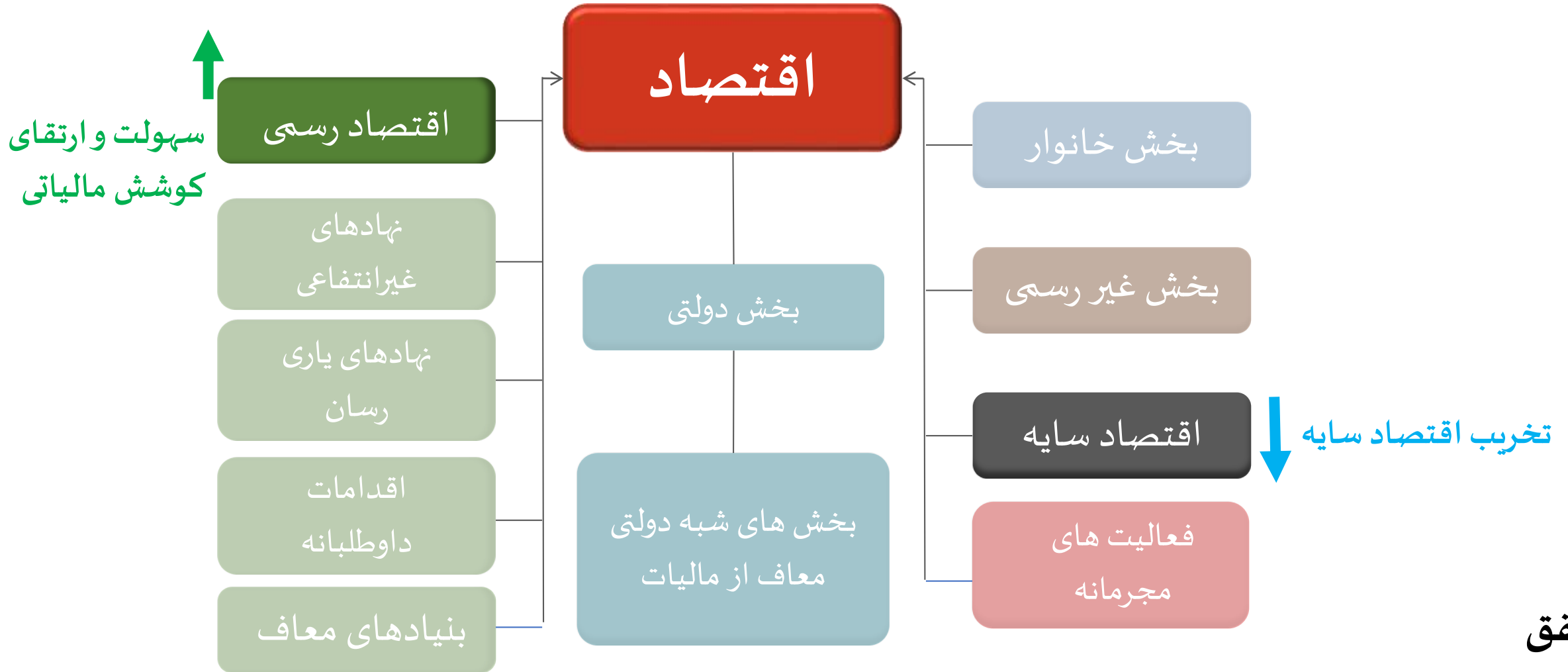

مشکلات ساختاری مالیات ستانی

محدوده تنگ مالیات ستانی

بخش های اقتصادی از منظر مالیات ستانی

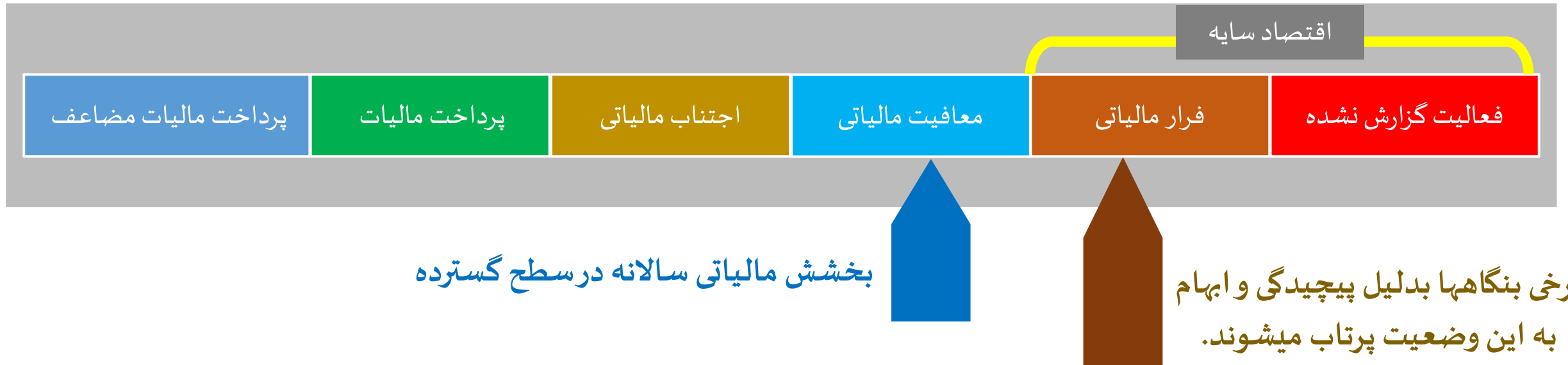
تحقق

نظام مالیات ستانی الکترونیکی

و صورت حساب الکترونیکی

طیف وضعیت های بنگاه در مواجهه با مالیات

معافیت ضمنی

یک نقیصه جدی با آثار و تبعات نامعلوم، موضوع معافیت های ضمنی است بدین نحو که در متن قانون اشاره مستقیمی به اصطلاح معافیت نشده ولی از محتوای آن امکان معافیت حاصل میشود.

اندازه سرسام آور

در بازه زمانی ۸۶ ال ۸۹، نسبت معافیت مالیاتی به مالیات بالقوه،

تحقیقات سازمان مالیاتی: ۴۱٪ از GDP معاف از مالیات است.

مرکز پژوهشها: نسبت معافیت مالیاتی پس از کسر فرار مالیاتی به مالیات بالقوه، ۵۲٪ است.

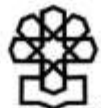
معافیت های مالیاتی نابسامان است

انواع معافیت های مالیاتی در طول سالها، در قوانین و مقررات متعدد و با پیگیری دستگاه های مختلف تعریف شده است.

ارتباط غیرصحیح معافیت با تشویق

دستگاه های اجرایی اصلی به عنوان یک رسم قانونگذاری، هر جا به دنبال تشویق بوده اند، معافیت مالیاتی قائل شده اند

معافیت‌های مالیاتی

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۹۵۰۳
کد موضوعی: ۲۳۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور: تبصره «۶» - احکام مالیاتی

نام دفتر: مطالعات بخش عمومی (گروه سیاست‌های مالیاتی)

تهیه و تدوین: محمدحسین عزیزیان

همکار: فاطمه میرجلیلی (دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن)، علی فرنام (دفتر مطالعات زیربنایی)،

امین‌اله پاکنژاد (دفتر مطالعات حقوقی)

ناظران علمی: هادی ترابی‌فر، سید عباس پرهیزکاری

اظهارنظر کنندگان: سیدمحمد حسین فاطمی، محمدرضا مالکی

صفحه‌آرا: مهدیه قمجیلی، رویا عمادی

ویراستار ادبی: شیوا امین اسکندری

واژه‌های کلیدی:

۱. لایحه بودجه ۱۴۰۳

۲. مالیات بر ارزش افزوده

۳. مالیات

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۰/۸

- مطابق تحقیق صورت گرفته و بر اساس وزن‌های سبد کالا و خدمات مصرفی خانوار شهری بانک مرکزی، نزدیک به **۷۱٪** از کالا و خدمات مصرفی مردم معاف از مالیات بر ارزش افزوده هستند. لازم به ذکر است طبق سبد هزینه بانک مرکزی، این نسبت در خصوص خوراکیها و نوشیدنیها به **۸۴٪** افزایش مییابد.

منشاء دریافت مالیات

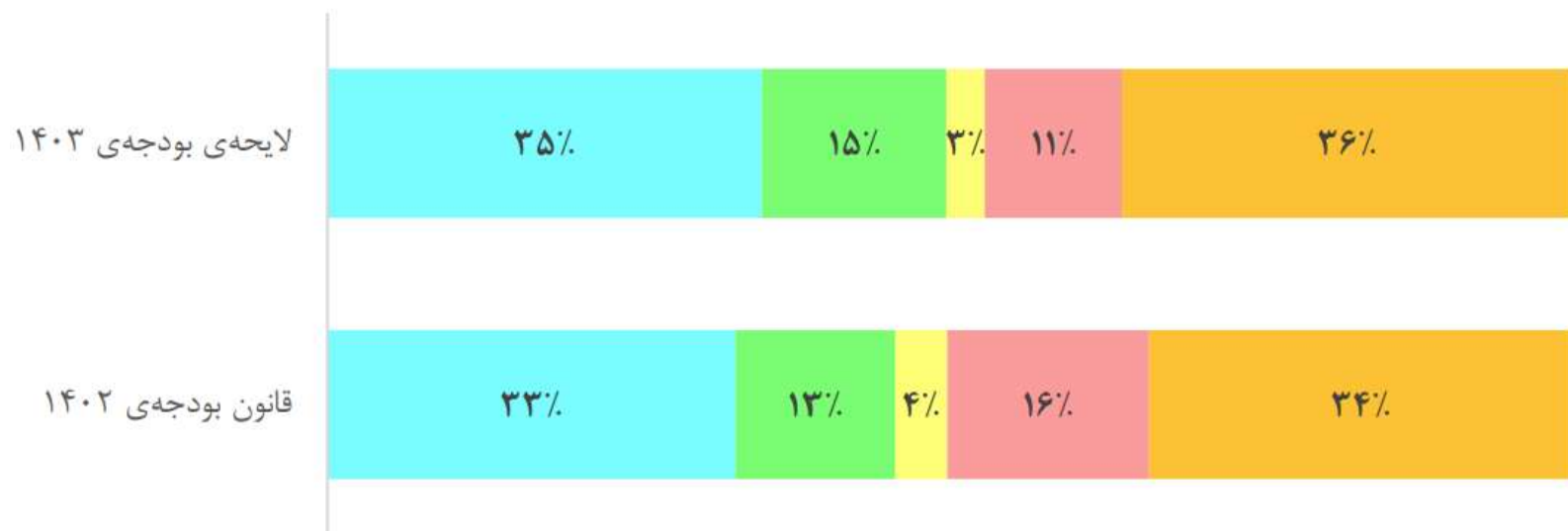
A Hierarchy of Tax Types

	Taxes On What YOU EARN	Taxes On What YOU BUY	Taxes On What YOU OWN
MOST HARMFUL	Corporate Income Taxes	Gross Receipts Taxes	Wealth Taxes
	Individual Income Taxes	Excise Taxes	Estate Taxes
LEAST HARMFUL	Payroll Taxes	Sales Taxes	Property Taxes On Immovable Property

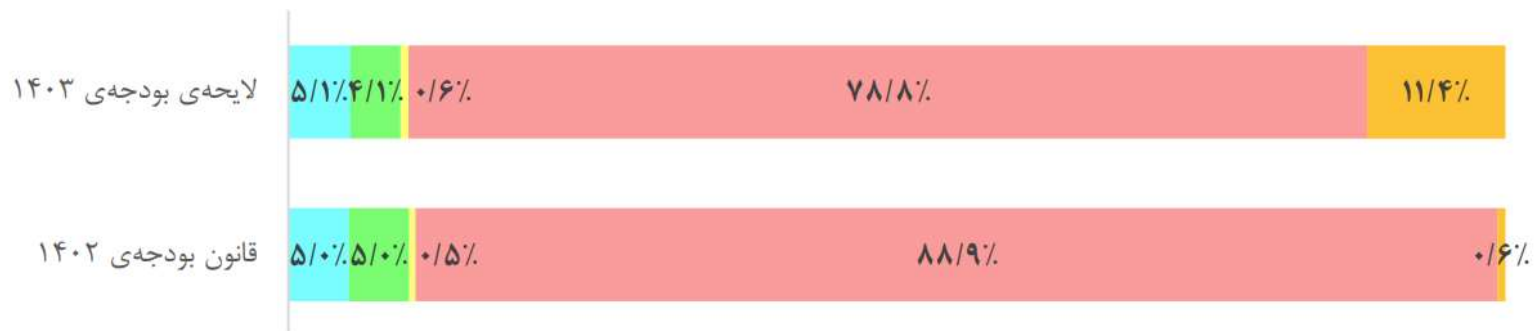
اخذ مالیات بر مجموع درآمد از سال ۱۳۰۵ هم‌چنان در دستور کار است و محقق نشده است.

در مقابل دریافت مالیات از درآمد شرکتهای که بدترین و زیانبارترین آثار جانبی را در میان همه اشکال مالیات ستانی را دارد در ایران با قدرت و شدت و بی انصافی دریافت میشود.

مالیات اشخاص حقوقی از کل مالیات‌ها و مالیات شرکتهای غیردولتی از اشخاص حقوقی

■ مالیات اشخاص حقوقی
 ■ مالیات بر درآمدها
 ■ مالیات بر ثروت
 ■ مالیات بر واردات
 ■ مالیات بر کالاها و خدمات

■ مالیات اشخاص حقوقی دولتی
 ■ مالیات عمل‌کرد شرکتهای دولتی
 ■ مالیات بنگاه‌های اقتصادی نهادها و بنیادهای انقلاب اسلامی
 ■ مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی
 ■ سایر

شاخصهای بانک جهانی از مالیات ستانی مطلوب برای کسب و کارها

Total tax and contribution rate

Time

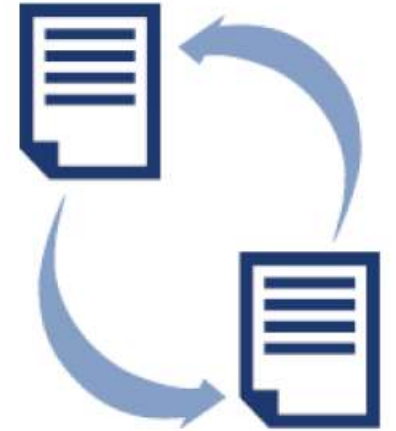

To prepare, file, and pay value added or sales tax, profit tax, and labor taxes and contributions

Number of payments (per year)

Postfiling index

Efficiency of postfiling processes

Source: Doing Business database

شاخصهای بانک جهانی از مالیات ستانی مطلوب از دیدگاه کسب و کارها

Postfiling index

Efficiency of postfiling processes

time to comply with VAT refund
time to obtain VAT refund

time to comply with a corporate income tax correction
time to complete a corporate income tax correction

در آخرین سالهای گزارش سهولت کسب و کار بانک جهانی رتبه و نمره ایران طی روندی رو به بدتر شدن بوده است. رتبه حوالی ۱۵۰ ایران و نمره آن [از 100] طی این سالها [50-60] بوده است.

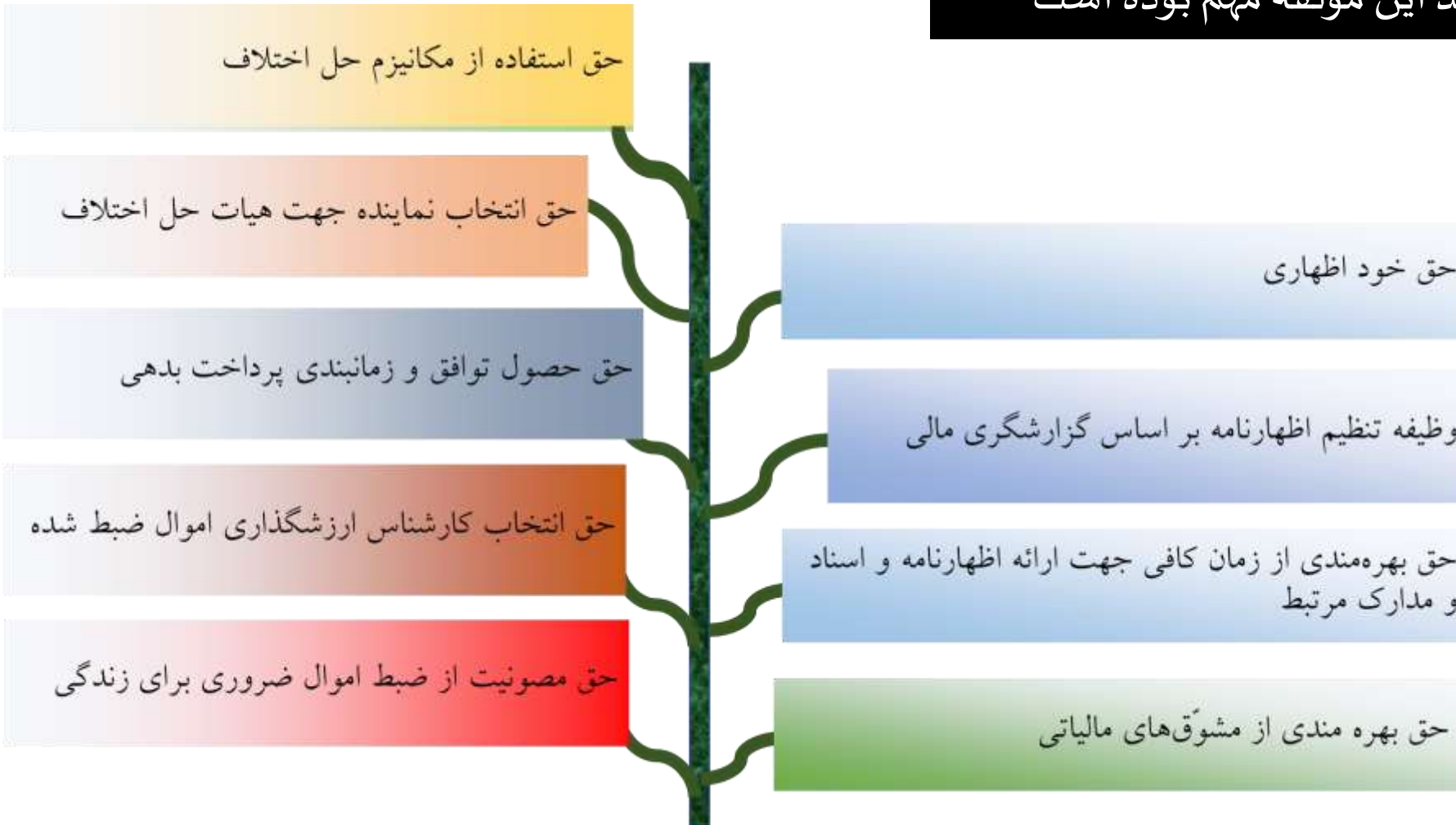

حقوق مؤدی در نظام مالیاتی

در درازی تاریخ پدید آمده و بسیار اساسی بوده و هرگونه تغییر در آنها هزینه بسیار زیاد اجتماعی و اقتصادی داشته، مستقیماً به نارضایتی سیاسی تبدیل میشوند.

اسناد و مقررات تهیه شده از جهت تطابق با حقوق مؤدی بررسی نشده و اساساً نگاه حاکم بر آنها فاقد این مؤلفه مهم بوده است

ایران از جمله
کشورهایی است که
فاقد قانون حفاظت
از حقوق مؤدیان است

دادرسی غیرمنصفانه

مراحل نظام دادرسی مالیاتی در ایران براساس نوع رسیدگی

سازمانی	مراحل	مراحل دادرسی	مبنای قانونی	نوع رسیدگی	زمانبندی مقرر
درون سازمانی	۱	دادرسی اداری	ماده ۲۳۸	ماهوی	۷۰ روز
	۲	هیات حل اختلاف بدوی	ماده ۲۴۴	ماهوی	۱۰۲ روز
	۳	هیات حل اختلاف تجدیدنظر	ماده ۲۴۷	ماهوی	۱۲۲ روز
	۴	شورای عالی مالیاتی	ماده ۲۵۱	شکلی	۱۳۲ روز
	۵	هیات موضوع ماده ۲۱۶ قانون	ماده ۲۱۶	شکلی و ماهوی	۹۹ روز
برون سازمانی	۶	هیات ۲۵۱ مکرر	ماده ۲۵۱ مکرر	ماهوی	-
	۷	دیوان عدالت اداری	ماده ۲۵۷	شکلی و ماهوی	۲۳۴ روز

پذیرش واقعیت وضعیت فعلی
لازمه بهبود است. واقعیت آنست
که دادرسی مالیاتی بسیار ناکارآمد
و غیرعادلانه و تشویق کننده
کژمنشی است.

فعال شدن روند دادرسی حسب
کژمنشی برخی مؤدیان، باعث
کژگزینی سازمان مالیاتی میشود.

زمانبندی مقرر برای دادرسی
دورن سازمانی ۴۵۱ روز؛
میانگین عملیاتی ۵۹۵ روز

صرفه ناشی از تورم
ایجاد میشود.

طی برخی سالها تا ۷۰٪
مؤدیان اعتراض مینمایند

3

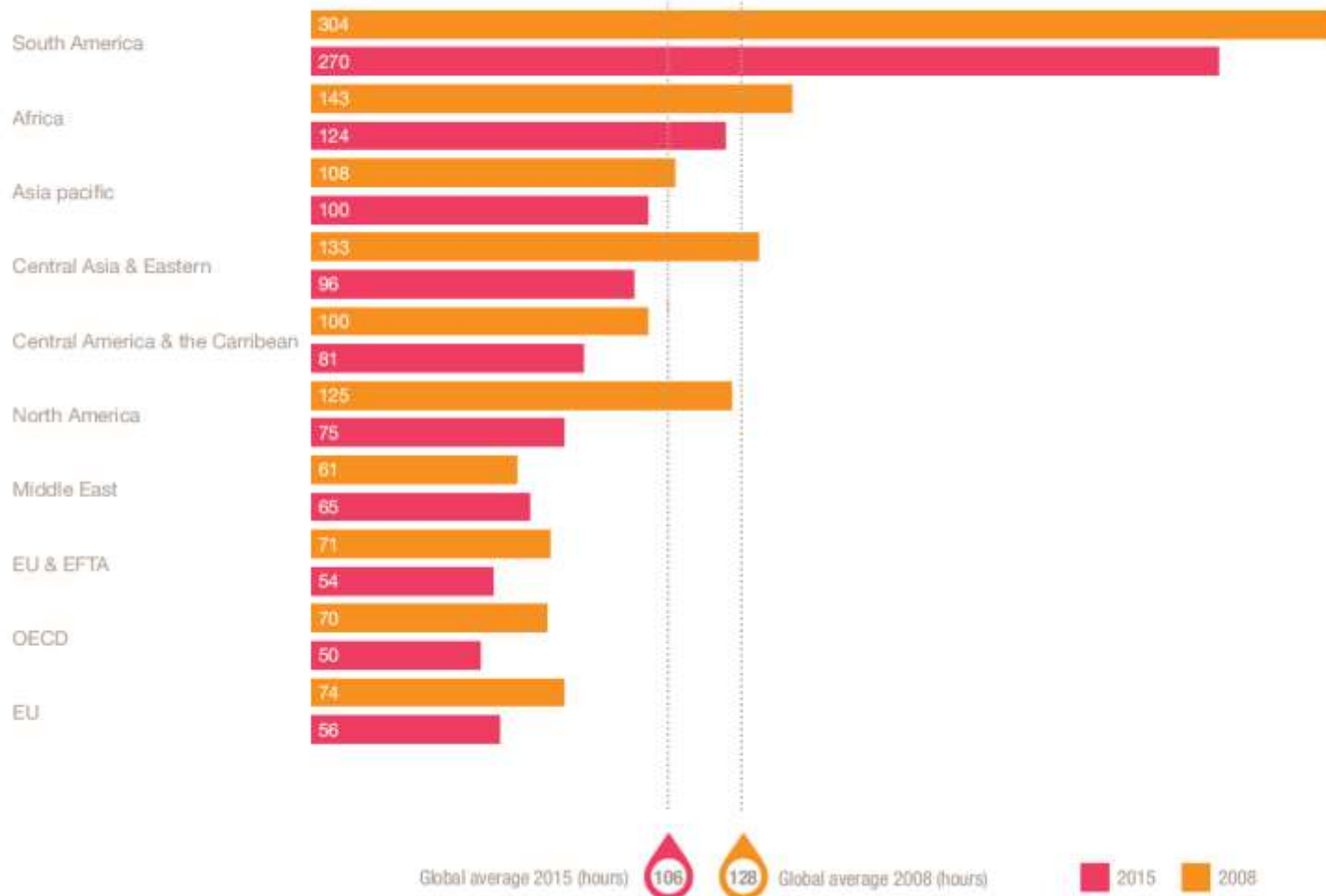
مالیات ستانی الکترونیکی - سوابق و مقدمات

سوابق قدیمی تر سازمان در زمینه مالیات ستانی الکترونیکی

Figure 5

Average time needed to comply with VAT in each region for 2008 and 2015 (hours)

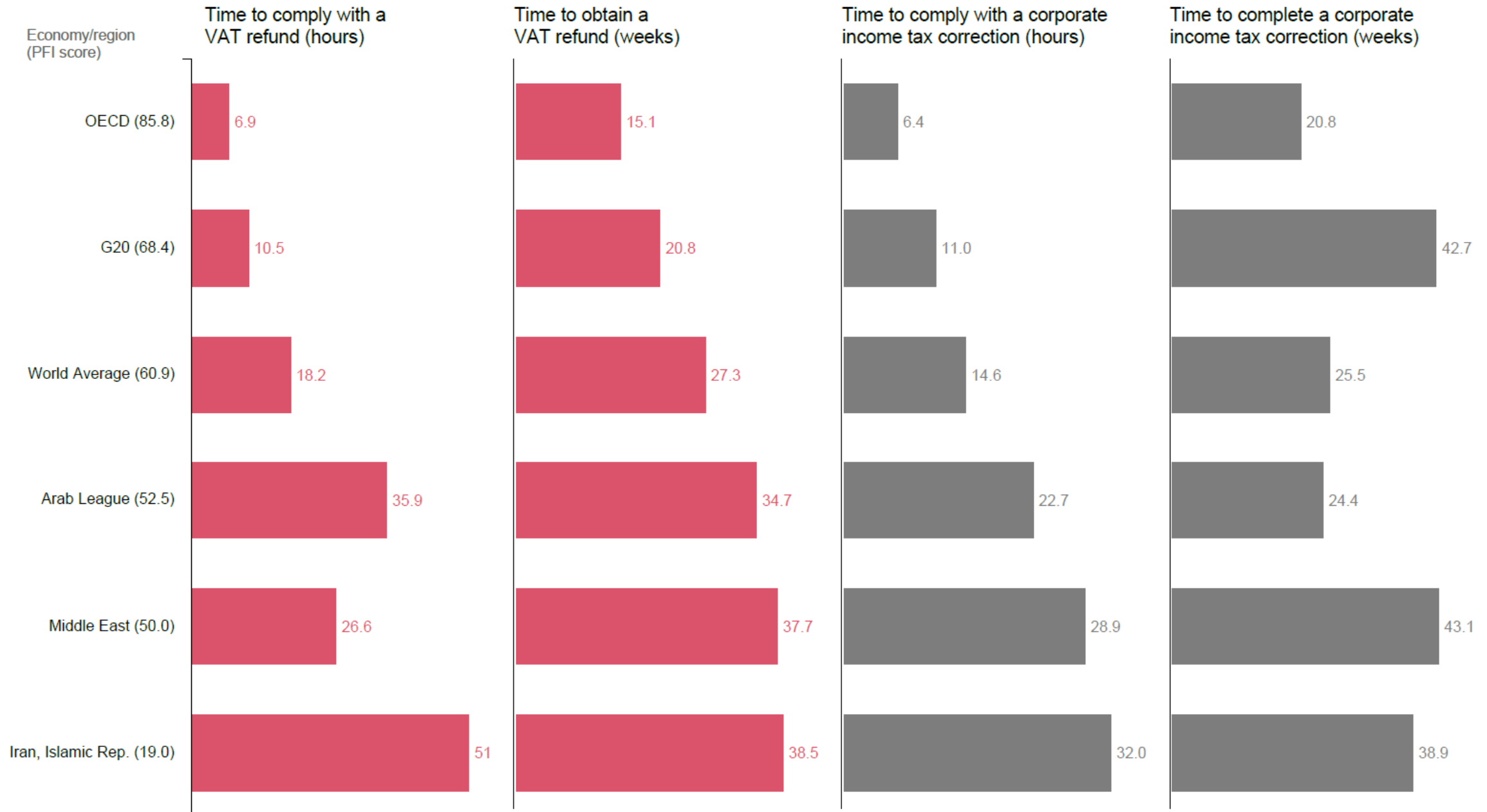
افزایش فقط در خاورمیانه
افزایش خاورمیانه، فقط بخاطر ایران
ساعات لازم در ۲۰۰۸: ۶۱ ساعت
ساعات لازم در ۲۰۱۵: ۷۲ ساعت

رکوردداران ارتقاء (کاهش ساعات)

کنیا از ۳۰۰ ساعت (۲۰۰۸) به ۸۱ ساعت (۲۰۱۵)
ارمنستان، بلاروس، مراکش کاهش بیش از ۱۰۰ ساعت

الجزایر و سنگال از ۱۹۵ به ۱۲۲ ساعت بدون
سیستم الکترونیکی

Post-filing index 2018

پروژه پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان سابقه‌ای طولانی دارد

علیرغم بکارگیری صندوق مکانیزه فروش توسط بسیاری از مشاغل

اما صرفاً تعداد ۸۶۰۹ صندوق مکانیزه فروش معادل ۰,۰۵ درصد توسط واحدهای

شغلی به این سازمان گزارش گردیده است.

گزارش توجیهی لایحه نحوه استفاده، نگهداری و نظارت بر سامانه های مکانیزه فروش سازمان امور مالیاتی کشور معاونت پژوهش، برنامه ریزی و امور بین الملل دفتر پژوهش و برنامه ریزی پاییز ۱۳۹۳

0.05%

وجود محدودیتها از آغاز اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده

عدم شکل گیری یک پایگاه جامع اطلاعاتی از جریان کالا و خدمات در کشور

عدم بکارگیری و استفاده از صندوقهای مکانیزه فروش

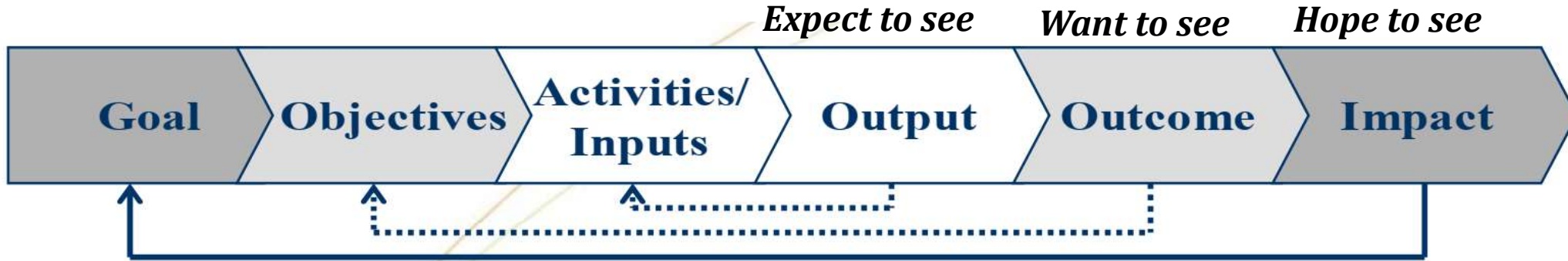
به دلایل فوق الذکر نظام مالیات بر ارزش افزوده به نحو مطلوب عملیاتی نگردید.

ایجاد نظام جامع اطلاعاتی در در قالب قانون مستقل با ضمانت اجرایی قوی تر در کشور

لایحه نحوه استفاده، نگهداری و نظارت بر صندوق مکانیزه فروش

سازمان امور مالیاتی به منظور فراهم آوردن بستر لازم برای استقرار صندوق مکانیزه فروش

Monitoring and Evaluation Framework

Goal:

What do we want to change?

Objectives:

What should be implemented to achieve the desired change?

Activities/Inputs:

Physical actions and resources

Output:

Direct results from the Activities. Have immediate or short term effect during the project timeframe.

Outcome:

The expected effect. Measures the achievement of Objectives. Observed during the project life and up to 3 years after completion.

Impact:

Desired final change. Measures the achievement of Goals. Has effect within 3-5 years or longer after completion, rarely during the project timeframe.

پیشنهاد شاخصهای M&E برای مالیات ستانی الکترونیکی

ظرفیت مالیاتی / عدالت مالیاتی درک شده / نرخ موثر مالیاتی / پوشش مالیاتی / ارتقای خدمات دولتی / کوچک ساختن اندازه اقتصاد غیررسمی

بهبود مدیریت اصابت مالیاتی / ارتقای کوشش مالیاتی / کاهش شکاف مالیاتی

توسعه تمکین مالیاتی داوطلبانه / کاهش هزینه وصول / تسریع حسابرسی مالیاتی

کاهش اعتراض مالیاتی، کاهش زمان دادرسی مالیاتی تسریع توقیف و تصرف

مالیات جمع آوری شده / ابعاد پایه مالیاتی / وصول بدهی مالیاتی

کیفیت داده های مالیاتی / کیفیت اطلاعات اقتصادی / کیفیت افشاء / سطح همکاریهای فنی / سطح تمکین

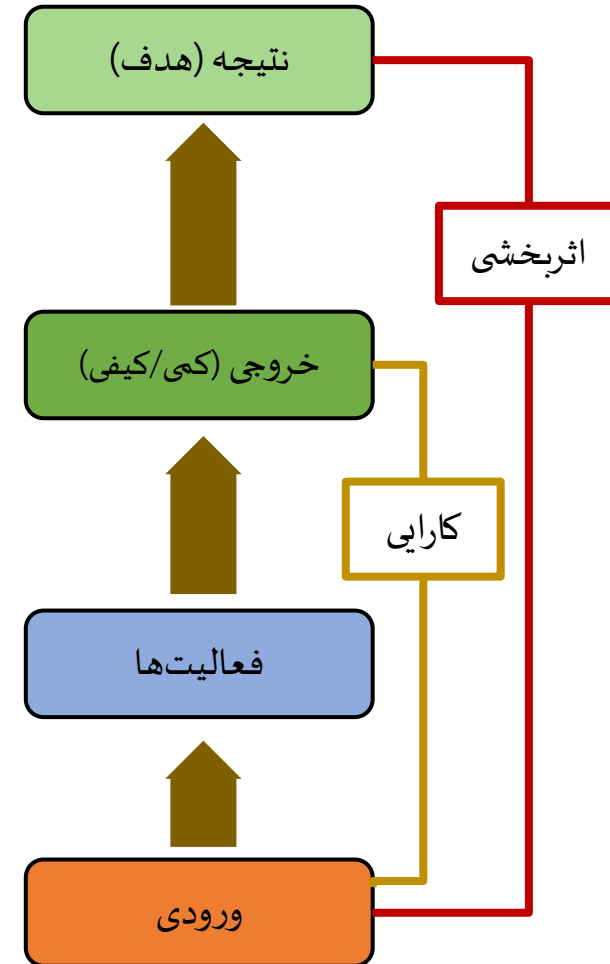
آیا مفید است؟

تأثیرات بر اقتصاد و اجتماع

راهبردها و رویکردها

عملیات و اجرا

فناوریها و زیرساخت

رسیدن به اهداف تنها با کمک فاوا مقدور نیست. ابزارسازی و نهادسازی لازمست

نگرش غیر یکپارچه ممکن است نیازهای مشخصی را برطرف سازد اما سبب ایجاد نظامی متزلزل و حتی مخاطره آمیز میشود. رویکرد جامع مستلزم سازگاری و تناسب اجزای نظام خدمات عمومی است، نه لزوماً یکپارچگی آن

ادعا میشود که فاوا فساد را کاهش میدهد. در حقیقت فاوا تقریباً تمام فرصتهای سوءاستفاده را برای کسانی که این فناوری را به خوبی شناخته باشند از بین میبرد، اما در عین حال چشم انداز سوءاستفاده‌های تازه را به روی کسانی که بر آن مسلط باشند، می‌گشاید.

بهبود اثربخشی عمدتاً از استقرار قواعد و رویه‌های بهتر در بخش مربوطه به دست می‌آید. به کارگیری فاوا در مورد قواعد و فرآیندهای ناکارآمد و مهجور عملاً به معنای رایانه‌ای کردن ناکارایی است، انجام سریعتر کارهای نادرست به معنی پیشرفت نیست

فاوا نمیتواند جایگزین مدیریت خوب و کنترل‌های داخلی شود. تصور استفاده از رایانه برای کنترل قویتر اشتباه است.

گسست حاکمیت قانون و مدیریت خدمات عمومی

■ گسست توسعه مدیریت بخش عمومی از حاکمیت قانون، رخدادی پرتکرار بوده به نحوی که سازمان ملل در مورد آن هشدار صادر کرده است.

■ بی‌توجهی به مباحث توسعه نهادی در اجرای پروژه‌های دولت الکترونیکی؛ انباشت قابل توجهی از موارد نقض و دستکاری حقوق شهروندان در عرصه حقوق عمومی شده است.

■ در سازمان‌های خدمات‌رسانی عمومی، دیجیتال سازی فرآیند اصلی هر یک از خدمت را شامل شده؛ خدمات عمومی با سرعت و دقت و از راه دور قابل دریافت هستند.

■ ولیکن فرآیندهای جایگزین که در پس نقایصی بوجود می‌آیند؛ و در گذشته با حکمرانی فرم دولت از رعایت حقوق شهروندی مطمئن میشد؛ امروزه به حال خود رها شده‌اند.

ابزارگرایی در حوزه فاوا، یعنی ساخت و پاربرجایی سامانه‌های اطلاعاتی تبدیل به هدف اصلی میشوند.

طی این رویکرد تغییرات کوچک زیادی جهت پیش برد موانع و تسریع در راه‌اندازی سامانه صورت می‌گیرد؛ بدون آنکه آثار تغییر از منظر حاکمیت قانون و حفظ حقوق شهروندی بررسی شود.

ابزار ارزیابی سریع سنجش حاکمیت قانون توسط «برنامه توسعه سازمان ملل متحد» جهت ارزیابی حاکمیت قانون در بخش عمومی

Transparency

انتشار اطلاعات عملکرد بصورت عمومی؛ انتشار چارچوب مقرراتی حاکم؛ پاسخگویی به سوالات و ارائه اطلاعات به متقاضیان دریافت اطلاعات بیشتر

Right to appeal

حق قانونی شهروند جهت اعتراض و شکایت نسبت به رفتار با وی به رسمیت شمرده شود. ساختار سلسله مراتبی جهت بررسی اعتراضات؛ راهنمایی کافی شهروند جهت شکایت از دستگاه اجرایی

Accountability

پذیرش پاسخگویی خصوصا در موارد بروز مخاطرات، تصمیمات اشتباه، فساد کارکنان و ... در ساختار سازمانی دستگاه، واحدهای لازم جهت حسابرسی داخلی، اطلاع رسانی ایجاد شده و گزارش بررسی عملکرد دستگاه انتشار یابد.

Core Rule of Law principles

Legality

رعایت کامل قوانین و مقررات؛ تبعیت تصمیمات از قانون، رفتار برابر و مطابق قانون با همه

Accessibility

همه افراد خصوصا افراد معلول، بیسواد و ... باید به خدمات دسترسی داشته باشند. وجود تیم پاسخگوی سوالات و راهنمایی ضروری است.

Right to be heard

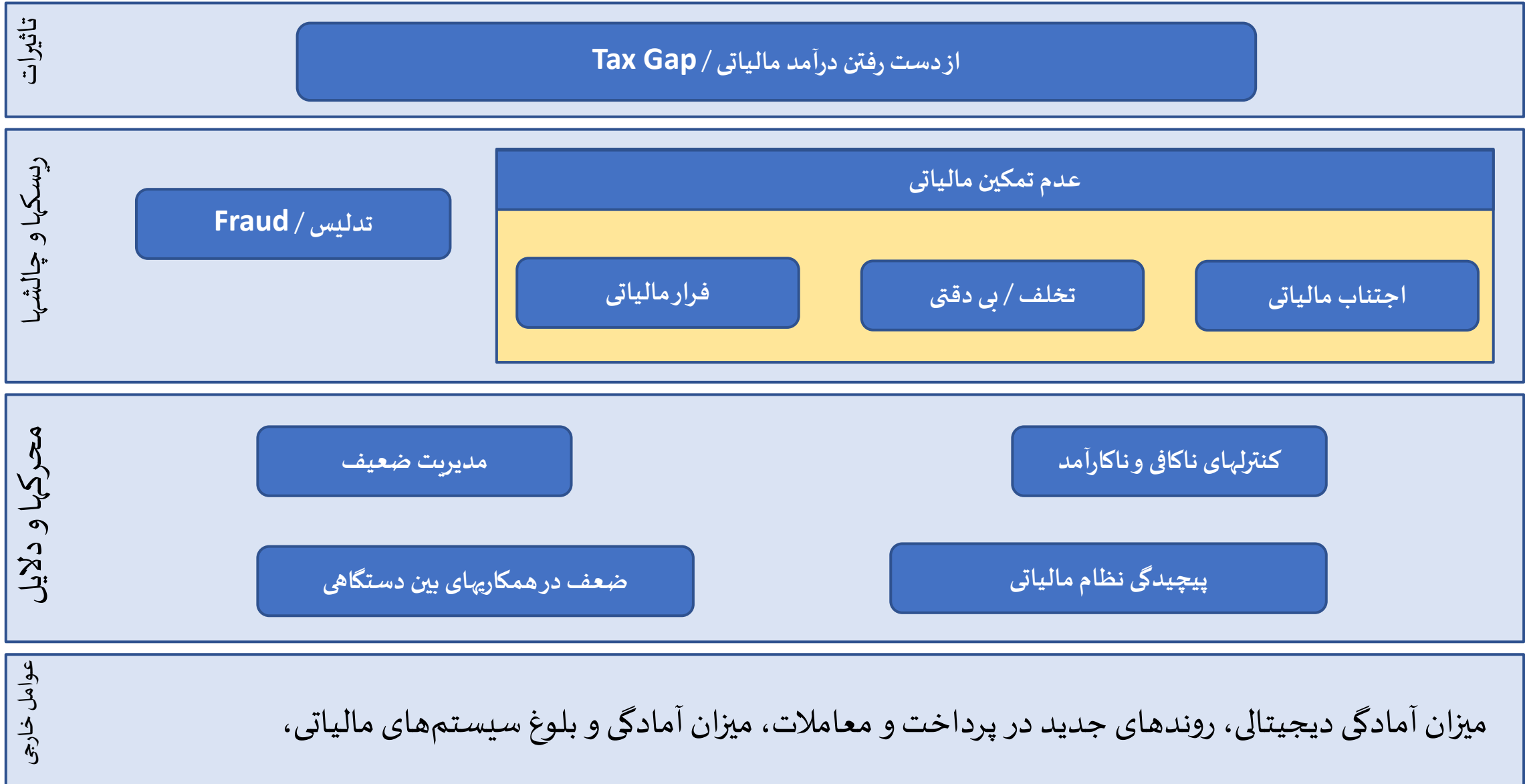
قبل از اتخاذ هرگونه تصمیمی که حقوق و منافع افراد را تحت تاثیر قرار میدهد؛ باید زمان کافی به فرد جهت ارائه مدارک و توضیحات اختصاص داد. به شهروند باید از قبل اطلاع داده شود که قرار است برای وی تصمیم گیری شود و دلایل لزوم تصمیم گیری و دلایل تصمیم اتخاذ شده به وی ارائه شود.

4

مالیات ستانی الکترونیکی - وضعیت مطلوب

مالیات‌ستانی الکترونیکی - از منظر سازمان مالیاتی

مدل انجمن سازمان‌های مالیاتی کمیسیون اروپا

بکارگیری خدمات فاوامحور توسط سازمان مالیاتی در راستای مدیریت ریسک تمکین

نگرش نسبت به تمکین مؤدی	استراتژی تمکین	خدمات مورد انتظار از فاوا
تصمیم به عدم تمکین گرفته	شناسایی، جرم انگاری و اشد مجازات	Digital Forensics
تمکین ظاهری و تدلیس	حسابرسی و کشف تقلب	Fraud Detection & Prevent
اجتناب مالیاتی و بخت آزمایی برای آن	زیانبار ساختن بخت آزمایی	Investigation Service
در صورت نظارت تمکین میکند	نظارت و زیانبار ساختن عدم تمکین	Audit and Assurance
اهل تمکین + ناتوان از تمکین کامل <small>اغلب شرکتهای تازه تاسیس</small>	یاری رسانی تا تمکین کامل	Education and CATT
اهل تمکین + تخلف ناخواسته	حسابرسی و حل اختلاف	Dispute Resolution Support
درست کار و دقیق تمکین میکند	تسهیل تمکین و تشویق	Post-filing Process

سیاست‌های ابلاغی مقام رهبری در خصوص برنامه توسعه پنجم

- **بند ۳-۲۱:** بهبود فضای کسب‌وکار کشور با تأکید فراهم آوردن زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی، مورد نیاز، کاهش خطرپذیری‌های اقتصادی، ارائه مستمر آمار و اطلاعات به صورت شفاف و منظم به جامعه.
- **بند ۳-۳۴:** تامین برخورداری آحاد جامعه از اطلاعات اقتصادی

در هسته مرکزی یک کسب‌وکار، قاعده ارائه ارزش (Value) به مشتری و کسب درآمد وجود دارد. مالیات‌ستانی ارزش نیست، که بتوان با ارائه آن به درآمد رسید.

پرداخت حق الزحمه توسط سازمان امور مالیاتی به شرکتهای اپراتوری باعث سرکوب نوآوری، تنوع‌بخشی به خدمات کسب‌وکار اپراتورها و تسریع بدنامی ایشان می‌گردد.

سوابق سازمان امور مالیاتی در پرداخت حق‌السهم آموزش و پرورش از درآمد مالیات بر ارزش افزوده و بازگرداندن مالیات بر ارزش افزوده تجمیعی بابت کالاهای صادراتی از زمان اجرای این قانون در سال ۸۷ قابل تامل است.

راهکار چیست؟

- خوشبختانه راهکاری آزمون شده، تثبیت شده، به همراه بهره‌مندی از تجارب و کمک‌های بین‌المللی وجود دارد.
- شرکتهای اپراتور صورت‌حساب الکترونیکی قبل از اینکه سازمان امور مالیاتی به قضیه ورودی با سرنوشت قطعی شکست داشته باشد، بایستی خود ابتکار عمل را در دست گیرند.
- تجربه شرکتهای پی‌اس‌پی در تعلق در ایجاد انجمن و کنش‌ورزی جمعی باعث تاسیس شاپرک از سوی بانک مرکزی شد. اکنون بجای اینکه صنعت پرداخت الکترونیکی باعث صرفه‌جویی میلیارد دلاری در صنایع مالی شود، هر ساله ارقام سرسام‌آوری هزینه به بانکها تحمیل می‌کند.
- سهم سوئیچ‌های واسط از کارمزد دریافتی در شبکه در دنیا کمتر از ۵٪ است؛ در ایران به ازای برخی از تراکنش‌ها، بیش از ۶۰٪ کارمزد دریافتی از بانکها به شاپرک می‌رسد.
- شاپرک آماری منتشر نمی‌کند، ولی ظاهراً در کل تراکنش‌ها بجای سهم کمتر از ۵٪ سهمی نزدیک به ۱۵٪ دارد.

شبکه اطلاعات اقتصادی

مالیات در قبال اطلاعات

دولت باید

فعالسازی اقتصاد اطلاعات، حکمرانی
اطلاعات، تشریک اطلاعات در سطح
خرد

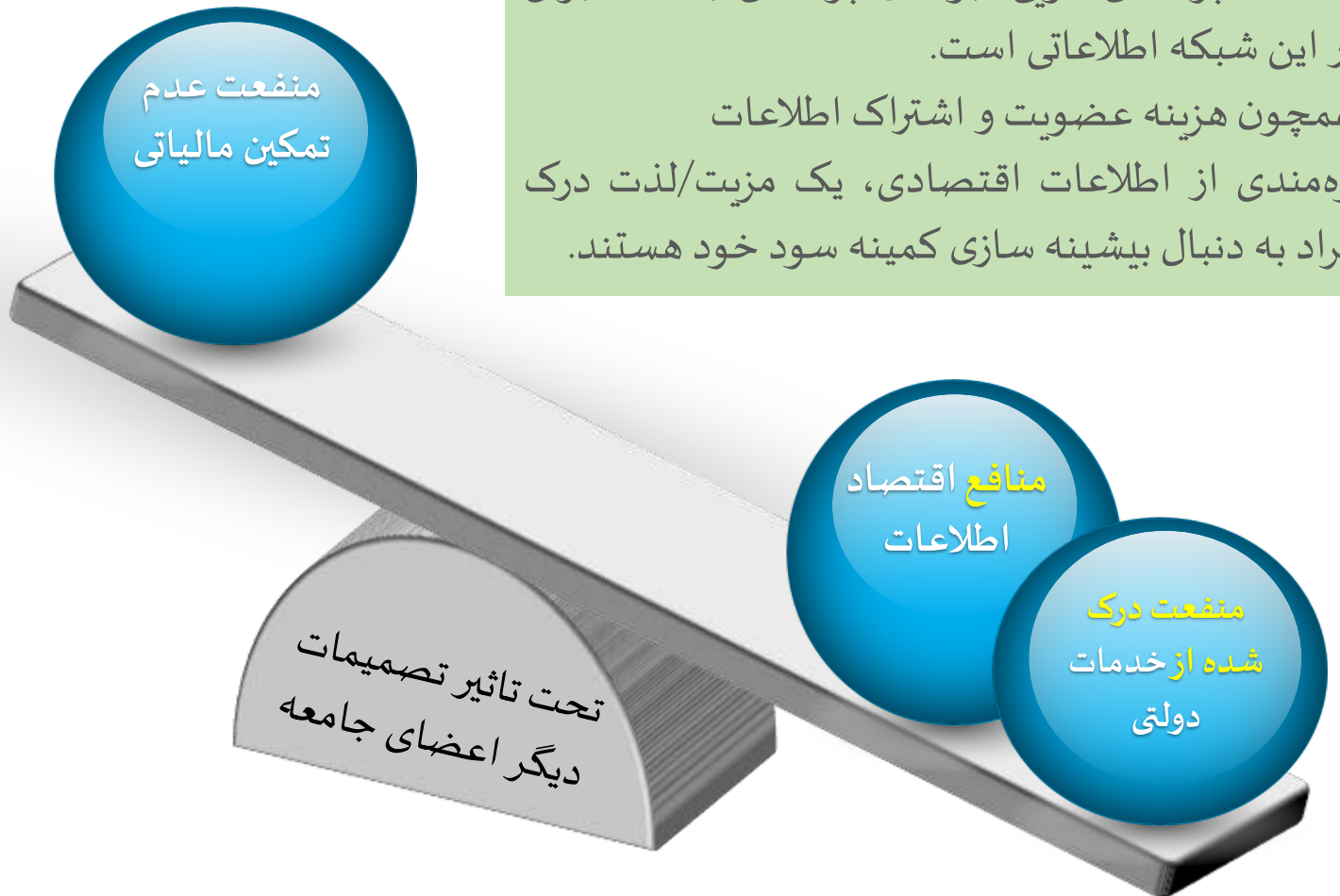
ایجاد زنجیره تامین داده؛ ارائه و دسترسی
به داده‌ها بصورت خودانتظام

انضباط بخشی موثر بازار با ارائه جریان
مستمری از اطلاعات بازار

عرضه «مدیریت ریسک معامله» به
عنوان یک کالای عمومی

در کشورهای پیشرو، شبکه اطلاعات اقتصادی همچون
مرزبندی بین فعالیتهای رسمی و غیررسمی اقتصادی عمل
نموده؛ مالیات پرداختی گوی آبونمان پرداختی بنگاه‌ها برای
ماندن در این شبکه اطلاعاتی است.

مالیات همچون هزینه عضویت و اشتراک اطلاعات
عمل بهره‌مندی از اطلاعات اقتصادی، یک مزیت/لذت درک
شده، افراد به دنبال بیشینه سازی کمینه سود خود هستند.

نقش اپراتورها در اقتصاد اطلاعات

■ هرچه تقارن اطلاعات بیشتر و بازار کار اتر باشد امنیت بازار بیشتر است.

■ برای چیرگی بر مشکل عدم تقارن اطلاعات، راه هایی متفاوتی همچون اخذ تضمین، غربالگری،

نظارت و ... هست؛ ولیکن مهمترین آنها:

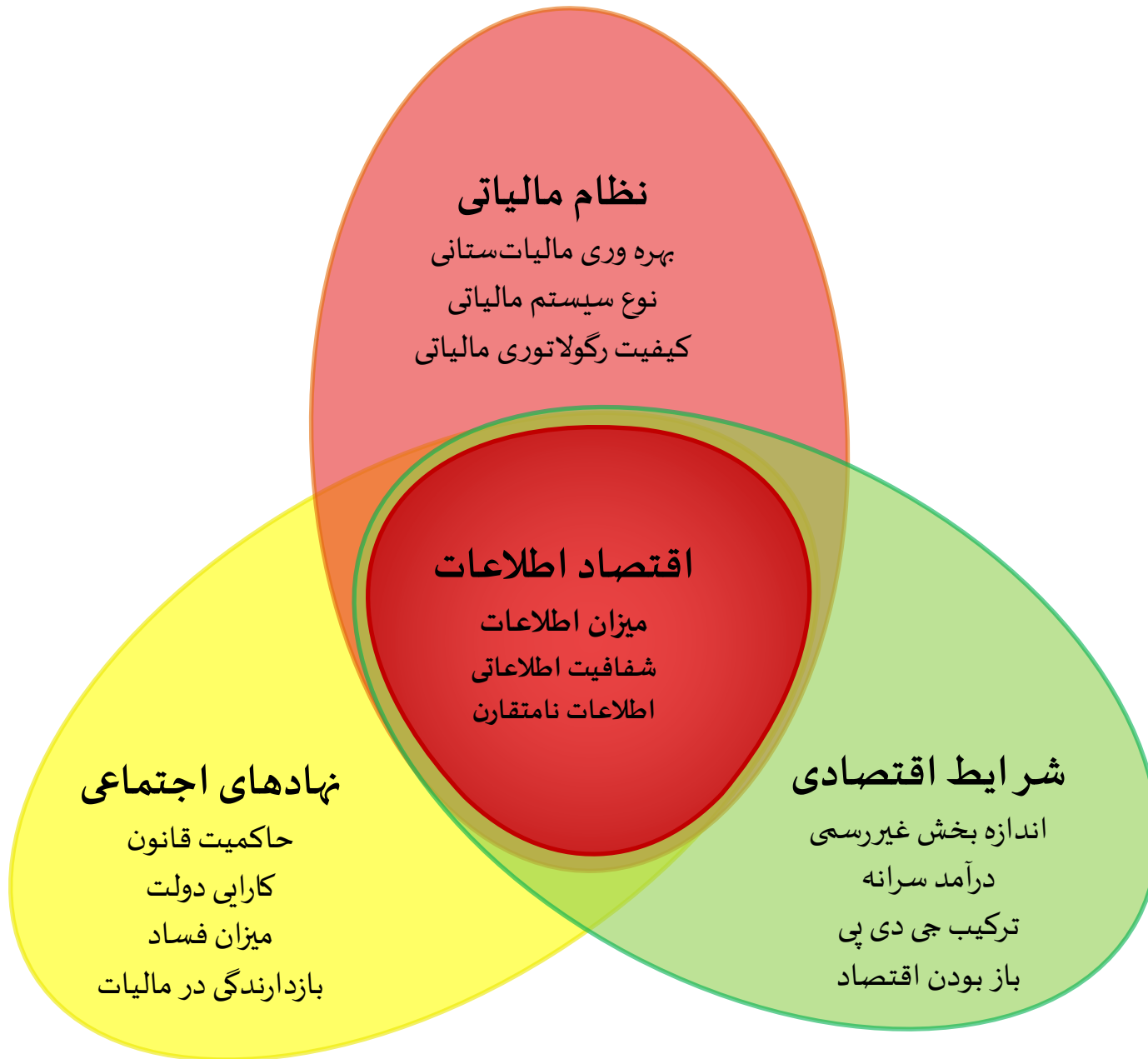
■ گردآوری و افشای اطلاعات:

■ به دلیل وجود هزینه برای گردآوری اطلاعات، بطورپیش فرض بازار انگیزه مناسب

برای افشای اطلاعات را فراهم نمی کند؛ بنابراین وظیفه حاکمیت، حمایت از

اپراتورها در راستای تهیه ساختاری برای افشای **اطلاعات معاملات** است

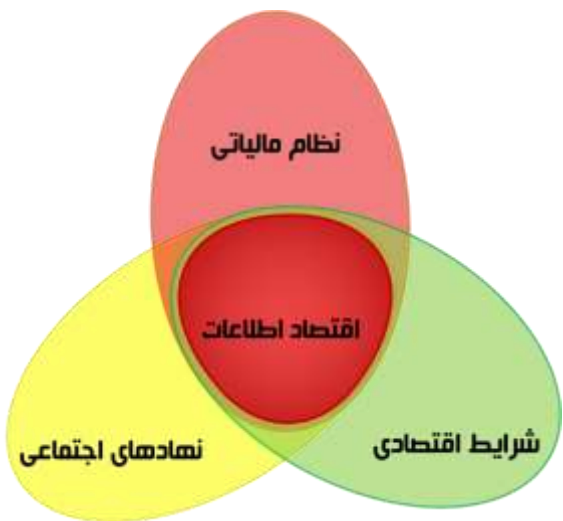
اقتصاد اطلاعات

اطلاعات نامتقارن

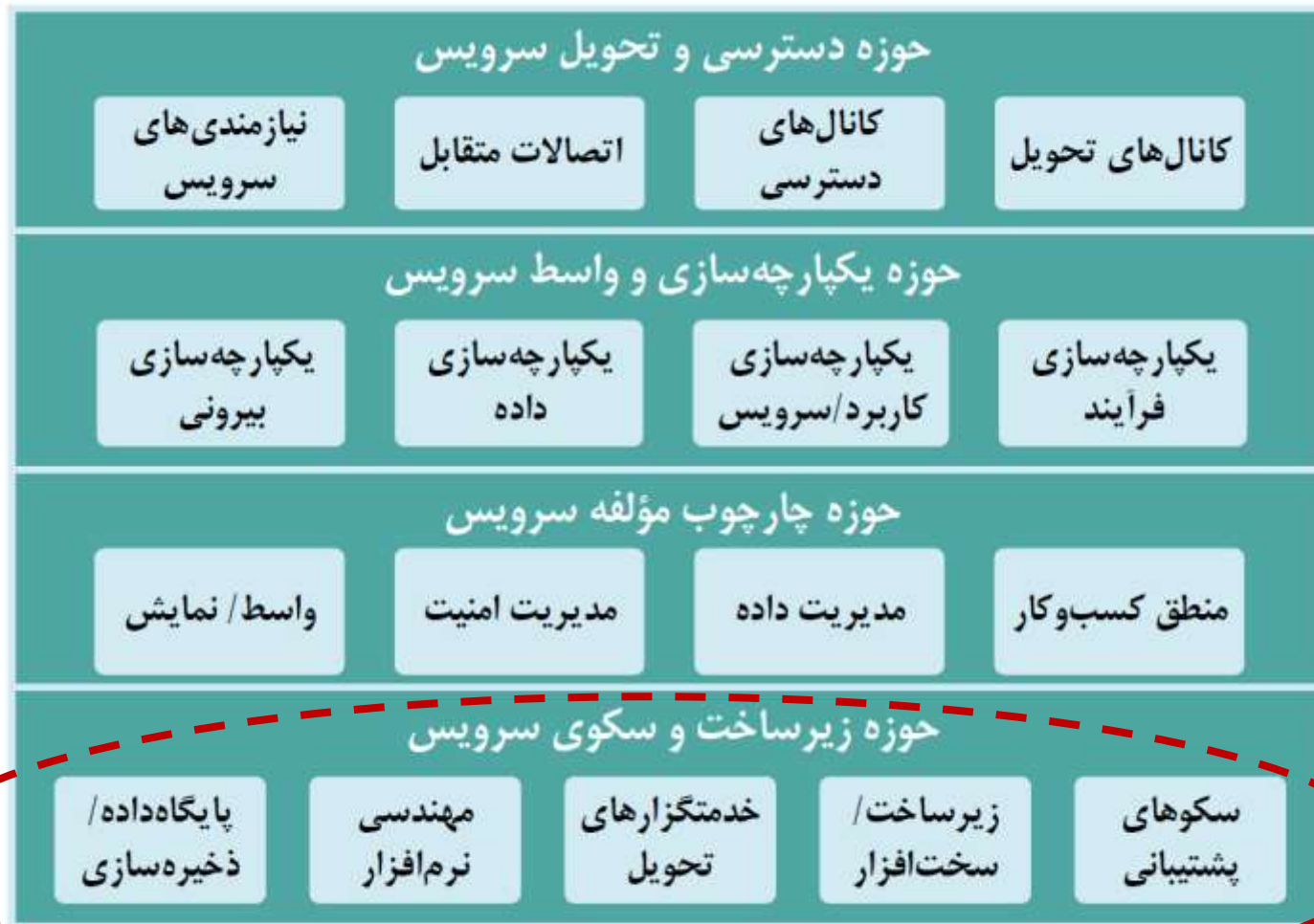
- گردآوری اطلاعات یکی از سخت‌ترین کارهایی است که فعالان بازار باید انجام دهند.
- فرض کامل بودن اطلاعات در بازار نادرست است و در بسیاری از روابط اقتصادی عدم تقارن اطلاعات وجود دارد.
- هرچه جامعه سنتی به سمت جامعه مدرن پیش می‌رود، میزان اطلاعات نامتقارن افزایش می‌یابد؛
- اطلاعات نامتقارن به این معنی است که یک نفر از طرفین معامله اطلاعاتی در اختیار دارد و طرف دیگر مبادله آن اطلاعات را در اختیار ندارد.
- **کژگزینی:** هرگاه یک طرف مبادله از اطلاعات طرف دیگر بی‌خبر است درحالی‌که آن اطلاعات می‌توانست بر تصمیم وی اثر بگذارد. با عنوان [اطلاعات پنهان](#) شناخته می‌شود.
- **کژمنشی:** هرگاه یک طرف مبادله اعمالی را انجام می‌دهد که بر طرف دیگر پوشیده‌است اما بر رفاه طرف دوم نیز تأثیرگذار است با عنوان [عمل پنهان](#) نام برده می‌شود.

اقتصاد اطلاعات

- اطلاعات و دانش در کنار فناوری یکی از عوامل (نهادهای) تولید هستند.
- اطلاعات در دنیای امروز، هسته کارایی بازار می باشد؛
- چگونگی مدیریت داده، اطلاعات و دانش هزینه مبادله را متاثر میسازد.
- **سرعت انتشار و تقارن اطلاعات نقش عمده و حساسی در کارایی بازار دارد؛**
- مدیریت اطلاعات، یک مکانیزم برای پوشش شکست بازار میباشد.
- مدیریت بهتر داده، اطلاعات، دانش در نهادها موجب بهتر شدن کیفیت نهادی بصورت قابل اندازه گیری میشود.

یکپارچگی اکوسیستم با تمامیت دولت الکترونیکی

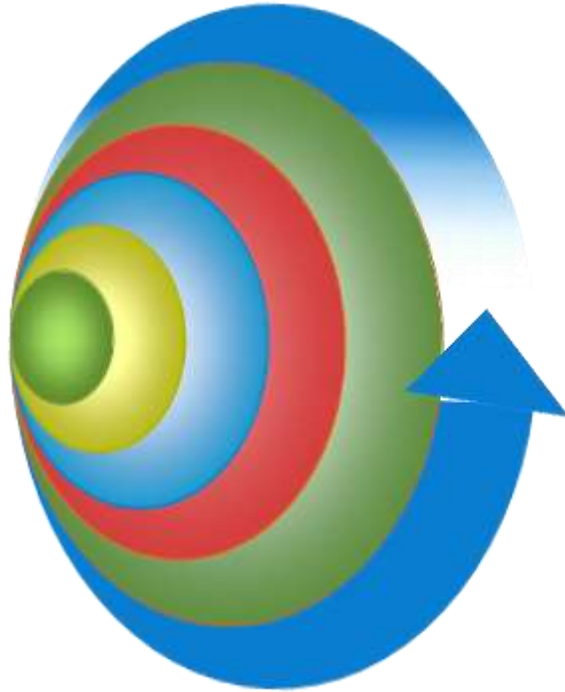

شکل ۱-۲ حوزه های مدل مرجع فناوری

حوزه مشترک بین اپراتورها که توسط سازمان اراده میشود.

Leverage Development

**اکوسیستم
مالیات ستانی و
صورتحساب
الکترونیکی**

رصد جریانات کالایی / خدماتی در سطح اقتصاد و
برنامه ریزی برای تحول در آن

افزایش اطمینان بخشی و کاهش نااطمینانی و عدم
قطعیت در سطح اقتصاد

بکارگیری داده ها برای مدیریت ریسک تامین مالی و
اعطای اعتبار

ذینفع اصلی این پروژه، در صورت اجرای صحیح، شبکه بانکی کشور است و میتوانند آرزوی دیرینه ملت ایران مبنی بر دریافت تسهیلات و اعتبارات بر مبنای رتبه اعتباری محاسبه شده از معاملات فرد، بجای وثایق را جامه‌ی عمل بپوشانند. ولیکن هیچ اندیشه‌ای در این زمینه صورت نپذیرفته و قرار بر حفظ و عدم انتشار اطلاعات است!!!

پاپان

ضمیمه شماره (۱)
اکوسیستم پیشنهادی مالیات‌ستانی الکترونیکی

Operator

Operator₁

Operator₂

Operator_n

Dominators

Large Enterprises

Third Party Service Providers

Contractor

ISO

Geo Distributor

ISV

PFS Provider

BFS Provider

CAATT Provider

Tax Credit
Management

Key Stones

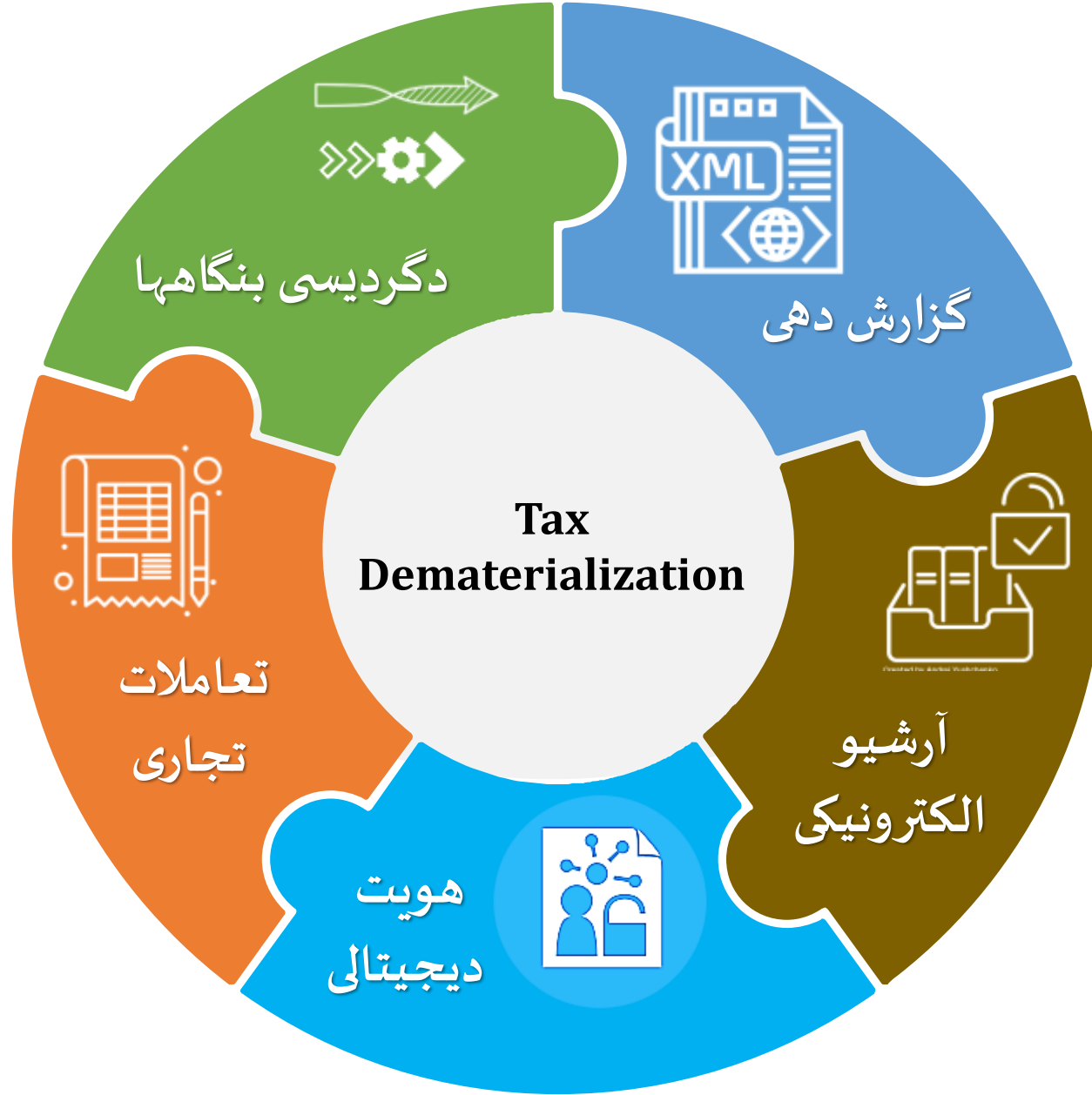
Niche

Small and Medium Enterprises

E-Tax Ecosystem

Created by Wihid WI
New Road Project

Electronic
(Digitization)
Digitalization
Dematerialization

ضمیمه شماره (۲)
چالش‌های اساسی در زمینه پیوند با پرداخت الکترونیکی

اشتباه شدید یا کنش جمعی غیراخلاقی و آسیب‌رسان

■ فکر بکری که در جریان اجرای پروژه به ذهن برخی مدیران رسید، همان بود که بدان **مالیات بر ارزش افزوده ساده شده** می‌گویند.

■ بصورت عادی، بین مبلغ دریافتی از مشتری در یک معامله و حتی مبلغ ۹٪ دریافتی بابت مالیات معامله با مالیات پرداختی مؤدی در انتهای فصل، ارتباط مستقیم و معناداری وجود نداشته به عبارت دیگر مالیات حقه غیرقابل تسجیل و غیرقابل وصول است.

■ مالیات بر ارزش افزوده ساده شده، با وعده کاهش در مالیات پرداختی و رعایت عدالت مالیاتی افقی، این تبعیض را در حق مؤدیان قائل می‌شود.

■ بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، سابقه فساد و رفتار عادلانه در این زمینه آنقدر دارای اشکال است، که مشمول ساختن مؤدی درستکار، ظلم و بیعدالتی آشکار در حق وی می‌باشد.

مالیات‌ستانی با این روش بسیار مسأله‌زا، فسادبرانگیز، ناعادلانه و مورد مخالفت مجلس است.

روش مالیات بر ارزش افزوده ساده شده

مؤدی با کاستن از فروش کارتی بخت خود را برای کاهش مالیات می‌آزماید

به هر اندازه اخبار و شواهدی از فاصله بین حجم فروش کارتی با فروش واقعی مؤدی در سازمان مطرح شود؛ موضوع محاسبه ضریب تصحیح جدی‌تر میشود.

سازمان برای رفاه حال مؤدیان، بنا را بر محاسبه اختصاصی ضریب به ازای هر مؤدی گذاشته و ممیزان وارد میشوند.

ورود ممیز، انگیزه‌های مؤدی را برای ایجاد اختلاف هرچه بیشتر در آمار فروش افزایش میدهد.

چرخه مخرب

میزان فروش مؤدی بر اساس اطلاعات بخشی از فروش مشتری (با کارتخوان) توسط سامانه پیشنهاد میشود.

میزان خرید نهاده مؤدی

بر اساس صورتحساب های وی در سامانه معاملات سازمان مالیاتی

بر اساس فروش گزارش شده توسط دیگر مؤدیان

وضعیت پس از نخستین تغییرات

مالیات‌ستانی با این روش بسیار مسأله‌زا، فسادبرانگیز، ناعادلانه و مورد مخالفت مجلس است.

روش مالیات بر ارزش افزوده ساده شده

✓ میزان فروش مؤدی بر اساس اطلاعات بخشی از فروش مشتری که توسط کارت انجام شده است؛ توسط سامانه پیشنهاد میشود.

میزان فروش مؤدی حاصل توافق بین مؤدی و ممیز

استفاده از کارتخوان بجای پایانه فروشگاهی

وضعیت زمان صفر پروژه

ضریب تصحیح عددی بزرگتر از یک است که با ضرب آن در فروش با کارتخوان مؤدی، فروش کل مؤدی برآورد میگردد.

اقتصاد سایه

اقتصاد سایه خنثی
Passive Shadow Economy

اقتصاد سایه توافق شده
Committed Shadow Economy

وجود پول نقد مسبب آنست

تقاضا برای پول نقد نتیجه آنست

پول نقد

تنها یکطرف مشتاق به پنهان سازی معامله است و طرف دیگر بطور مستقیم منتفع نیست و حتی ممکن است بی اطلاع باشد.

در ارتباط با کالا/خدمات قانونی؛ توسط فروشنده مجاز دارای شناسه مالیاتی

پرداخت نقدی خریدار ممکن است شامل مالیات بر ارزش افزوده باشد یا نباشد و فروشنده معامله را ثبت نمیکند.

پرداخت الکترونیکی احتمال آنرا می کاهش

توافقی بین دو طرف هست

هر یک از طرفین از گزارش نکردن معامله منتفع میشود

در ارتباط با کالا/خدمات قانونی و غیرقانونی

پنهان سازی موجب صرفه در مالیات بر درآمد (فروش) یکطرف و عدم پرداخت مالیات ارزش افزوده توسط طرف دیگر میشود

امکانات پرداخت الکترونیکی بهای معامله بر این تخلف بی تاثیر است. دو طرف قصد استفاده ندارند.

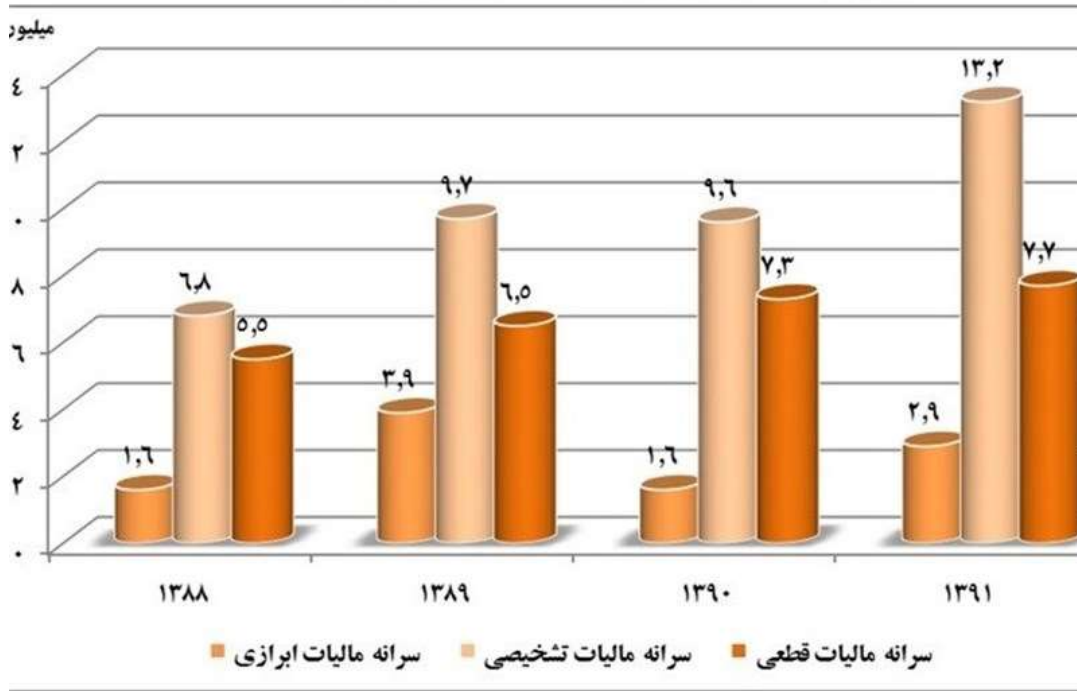

دومین مخاطره مهم

معاملات به عنوان رخداد مالی چنانچه ثبت و گزارش شوند؛ هم بابت مالیات بر ارزش افزوده و هم بابت مالیات بر درآمد مورد استفاده قرار میگیرند.

لذا مشتری و مؤدی میتوانند برای فرار مالیاتی به توافق برسند. و معامله ثبت نشود.

احتمال می رود، که مشابه بسیاری از کشورها این فرار در حجم گسترده ای رخ داده و حجم تراکنش های پرداخت کارت می گاهش یابد.

حمایت مالیاتی از کسب و کارهای خرد، کوچک و متوسط در ایران صحیح است و باید ادامه یابد.

ناکامی در دستیابی به هدف اصلی

تحمیل مضاعف بار مالیاتی بر

کارگاههای صنعتی و تولیدی

حدود ۶۰ درصد مالیات کشور توسط بخش صنعت (با سهم 12% GDP) پرداخت شده است و بخش خدمات فقط ۲۲ درصد (با وجود سهم 51% GDP) را پرداخت می کند.

باعث بهره مندی گسترده

همراه سوء استفاده اصناف

از حمایت های مالیاتی

ابتدال

مالیات ابرازی آنست که مؤدی با ارائه اظهارنامه بیان می کند؛

مالیات تشخیصی آنست که محاسبات و برآوردهای سازمان به ازای مؤدی، برآورد می نماید.

مالیات قطعی آنست که مؤدی و ممیز بر سر پرداخت آن توافق می کنند و عددی بین مالیات ابرازی و مالیات تشخیصی است.

در پس زمینه پروژه مالیات ستانی الکترونیکی، سازوکاری وجود دارد که باعث خواهد شد؛ به سرعت برای همه ی مؤدیان صنفی؛ مجددا این سه گانگی و تعیین کنندگی ممیز دوباره فعال شود.

ضمیمه شماره (۳)
پروژه صورت حساب الکترونیکی در وضعیتی که
صورت حساب تعریف نشده است

آنچه به عنوان یک سند حامل اطلاعات مربوط به معامله تحریر و صادر میشود؛ یک نوع نیست؛ ولی دارای تنوع محدودی است.

- ما قبض / Bill را مابه ازای سند صادره توسط Utilities بکار میبریم. کسب و کارهای خدمات دهنده بسیار متنوع هستند از میان آنها، برخی خدماتی را از نوع دسترسی همیشگی به یک شبکه از منابع به ما ارائه میدهند؛ ایشان را Utility می نامند.
- از نظر مالیاتی (در واقع از نظر Fiscal) ایشان وضعیت سرراستی ندارند. تعداد زیادی از آنها دارای مالکیت مشترک بخش خصوصی و دولتی است. موارد زیاندهی و نیاز به تامین مالی از جانب دولت و بانک چشمگیر است. مالیات ارزش افزوده ممکن است بر خدمات ایشان وضع بشود یا نشود.

بطور شگفت انگیزی اکثر افراد با درجه تشابه بسیار بالایی این طیف از واژه ها را در جای درست خود بکار میبرند.

با وجود این در قوانین کشور تعریفی راجع به این واژه ها وجود نداشته، در سطح دستورات عملی سازمانهای مختلف تعاریف مدنظر خود را بدون هماهنگی با نهادی دیگر استفاده مینمایند.

ضروری است که در راستای پروژه صورت حساب الکترونیکی این واژه ها بطور رسمی تعریف شوند

انواع صورت حساب

Bill	فاکتور	۱
Invoice	صورت حساب	۲
Utility Bill	قبض	۳
Ticket	بلیت	۴
Payslip	فیش	۵
Coupon	کوپن	۶
Statement/Interim Invoice/Progress billing	صورت وضعیت	۷
Account Settlement	مفاصحا حساب	۸
Returns Invoice	مرجوعی	۹
Debit memo	اعلامیه بستانکار	۱۰
Credit memo	اعلامیه بدهکار	۱۱
Receipt	رسید	۱۲
Pro forma	پیش فاکتور	۱۳

Invoice

صورتحساب
صادره توسط فروشنده،
اصطلاح مورد استفاده فروشنده، نشان دهنده طلب
در معنای خاص صورتحساب در مواقع فروش ساده [فروش قطعی و تسویه حساب کامل]
صادر میشود.

Bill

فاکتور
صادره توسط فروشنده
اصطلاح مورد استفاده خریدار، نشان دهنده مبلغی که پرداخت شده است.
نشان دهنده ضمنی مالکیت بر کالا
سند مرجع برای دریافت خدمات پس از فروش

Utility Bill

قبض
کسب و کارهای خدمات دهنده بسیار متنوع هستند
از میان آنها، برخی خدمتی را از نوع دسترسی همیشگی به یک شبکه از منابع به ما ارائه
میدهند؛ ایشان را **Utility** می نامند.
به صورتحساب دوره ای صادره توسط ایشان قبض میگوییم.

Ticket

بلیت
بلیت مفهوم گره خورده با خدمت / زمان است.
بلیت در زمان/مکان معین توسط فروشنده صادر میشود و در زمان/مکان ارائه خدمت دریافت [باطل] میشود.
صحیح است که پیش فرض بر تفاوت فروشنده با خدمت دهنده باشد.

Coupon

کوپن
کوپن مفهوم مرتبط با محدودیت است.
کوپن دارای ارزش ریالی است و در عوض بخشی یا تمام مبلغ کالا/خدمات از جانب خریدار به فروشنده ارائه میشود.

Pay Slip

فیش
مابه ازای پول/کار/کالا ارائه شده از یک طرف، توسط طرف مقابل صادر میشود. نشان دهنده ضمنی مالکیت است.

در هنگام معامله، مشخصاتی از مشتری در سامانه های مشتری وجود دارد و معامله پس از احراز هویت مشتری

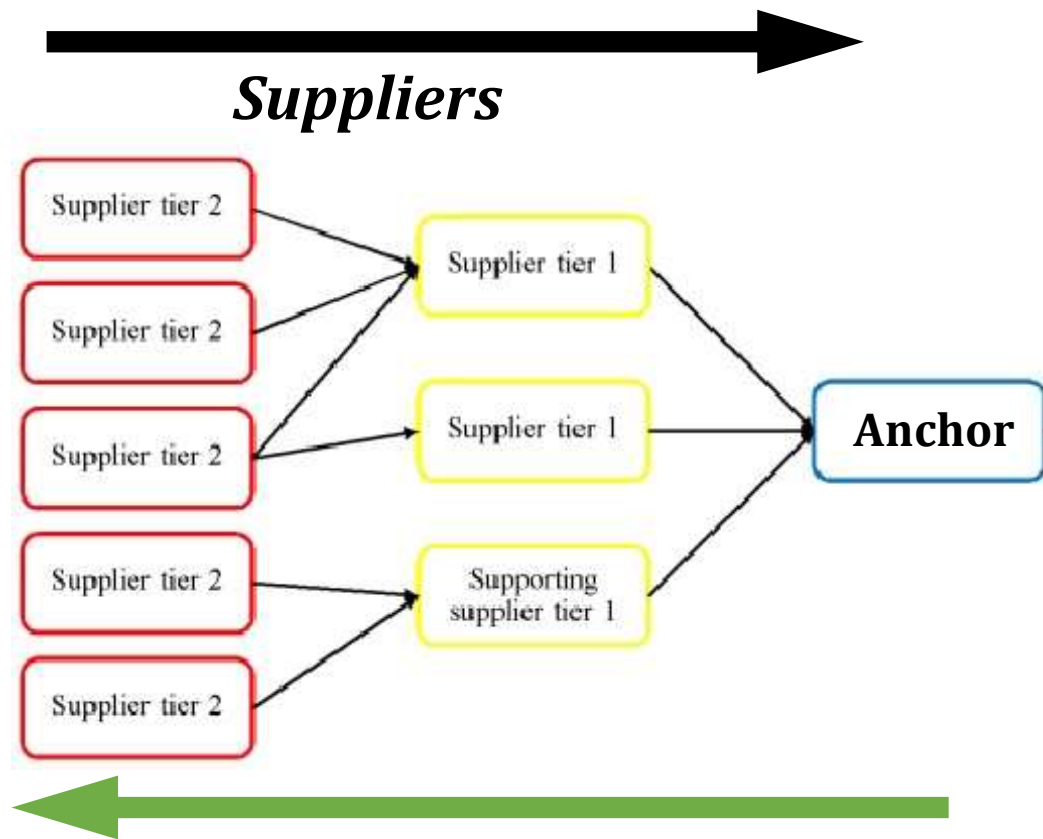
قبل از معامله، مشتری از میان متقاضیان خرید انتخاب میشود و مشخصات آن ثبت میشود.

رابطه بلندمدت
نپرداختن صورتحساب یک دوره باعث انتقال آن به دوره بعدی

هنگام معامله، مشخصات مشتری دریافت و ثبت میشود.

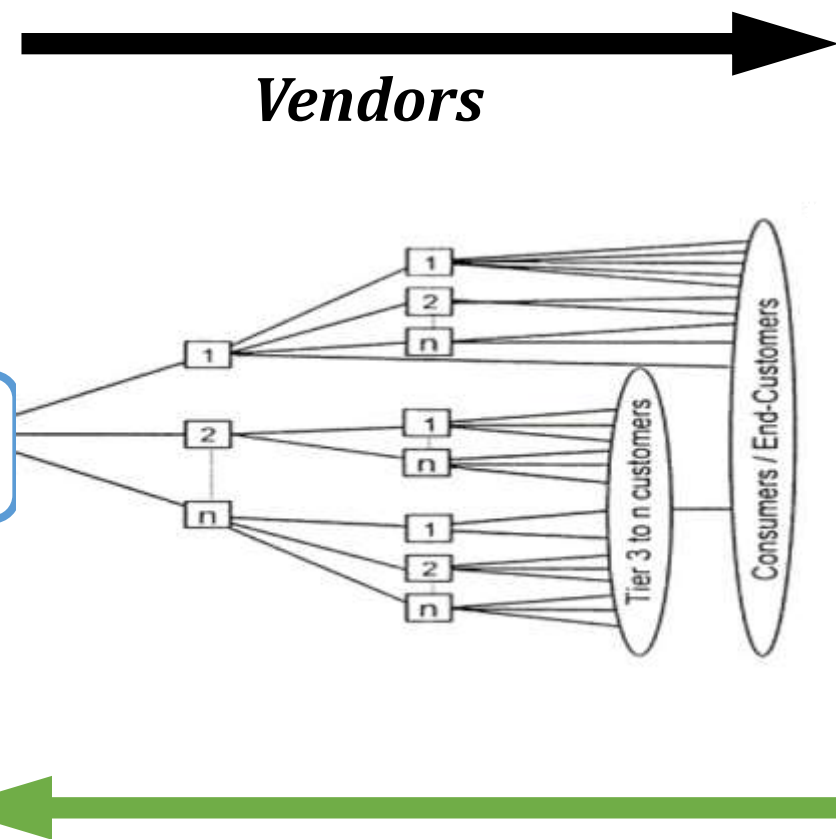
هنگام معامله، مشخصاتی از مشتری دریافت نمیشود

جریان کالا در قالب
حسابهای پرداختی عضو اصلی زنجیره تامین

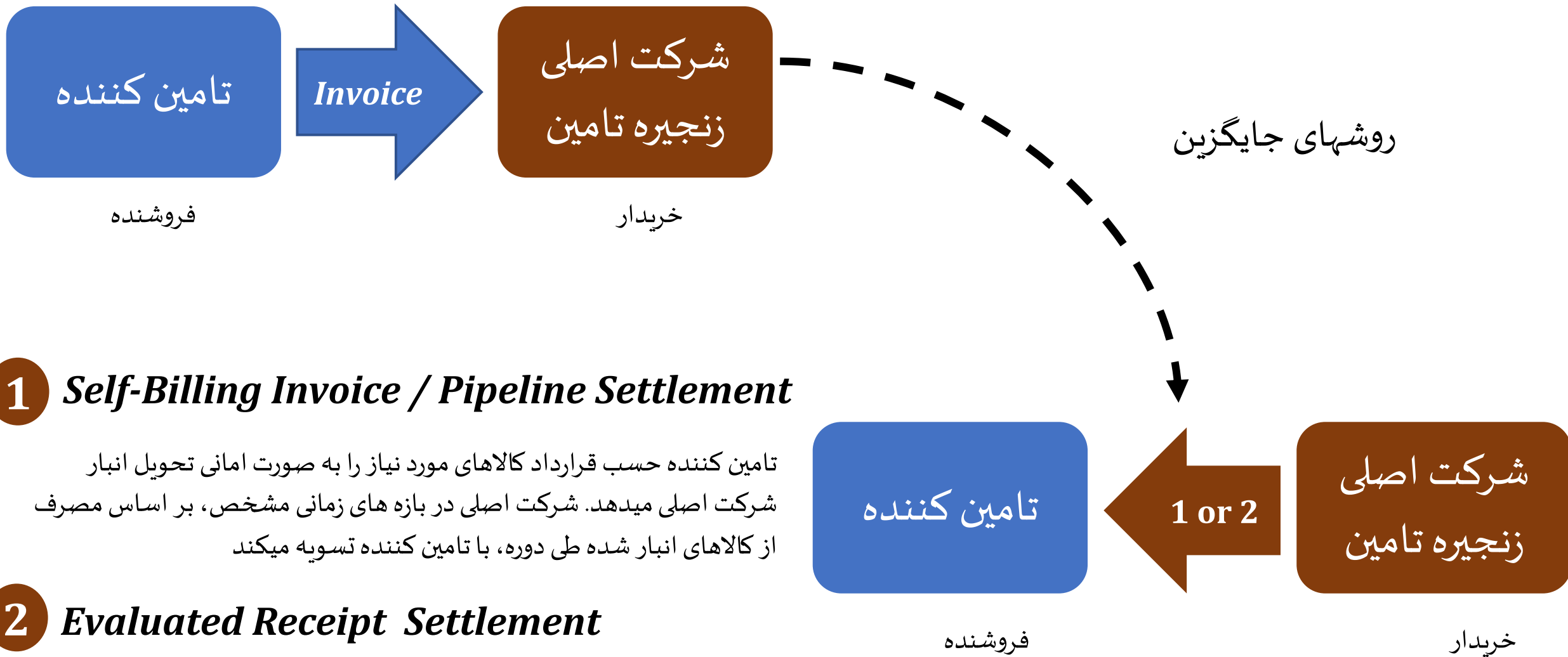
تامین مالی به اعتبار صادر کننده اسناد تجاری

جریان کالا

جریان کالا در قالب
حسابهای دریافتی عضو اصلی زنجیره فروش

تامین مالی به اعتبار دریافت کننده اسناد تجاری

1 Self-Billing Invoice / Pipeline Settlement

تامین کننده حسب قرارداد کالاهای مورد نیاز را به صورت امانی تحویل انبار شرکت اصلی میدهد. شرکت اصلی در بازه های زمانی مشخص، بر اساس مصرف از کالاهای انبار شده طی دوره، با تامین کننده تسویه میکند

2 Evaluated Receipt Settlement

در مورد کالاهایی که ممکن است هنگام تحویل توسط خریدار، دارای مقدار قابل قبول، درجه کیفی و قیمت متفاوت از زمان ارسال توسط فروشنده داشته باشند؛ تسویه حساب با تامین کننده بر اساس ارزیابی خریدار صورت می پذیرد

Credit memo

- هرگاه پس از شناسایی درآمد و هزینه توسط طرفین و یا پرداخت ما به ازای حجم مشخصی از کالاها
- تامین کننده نتواند مطابق با آن کالا تامین نماید؛ ما به ازای ارقام و یا تعداد کالای تامین نشده؛ اعلامیه اعتبار (بستانکار) صادر نموده و برای خریدار ارسال مینماییم.
- شرکت خریدار، حسابهای پرداختی خود را بستانکار مینماید.

Debit memo

- هرگاه خریدار، مطابق با صورتحساب و یا سایر اسناد مرتبط پرداخت قسط یا مبلغ کل در تعهد خود را نتواند در موعد مقرر پرداخت نماید.
- خریدار به میزان مبلغی که از پرداخت آن نکول کرده، اعلامیه بدهکار صادر و برای تامین کننده ارسال میکند.
- در صورتی که تامین کننده، درآمد انتظاری را شناسایی و در سرفصل حسابهای دریافتی ثبت نموده باشد، ما به ازای اعلامیه بدهکار دریافتی، حسابهای دریافتی خود را بستانکار میکند

عدم پذیرش
مرجوعی

مرجوعی با خرید
جایگزین

مرجوعی با
تخصیص اعتبار

مرجوعی با
بازگرداندن وجوه

Issuing
Credit memo
+
New Invoice

Issuing
Credit memo

Issuing
Credit memo
+Void Invoice
+ Money Transfer
to Purchaser

مفاصحا حساب

مربوط به وضعیتی است که بطور موردی یا ادواری، پرداخت مبالغی در تعهد یک شخص (حقیقی یا حقوقی) ایجاد شده و وی باید نسبت به تسویه و پرداخت تعهدات خود اقدام نماید.

مثال از تعهد موردی مفاصحا حساب شهرداری بابت ساخت ساختمان و
مثالی از تعهد ادواری، پرداخت حق بیمه سازمان تامین اجتماعی

صورت وضعیت

مربوط به نظامات مهندسی و پروژه هایی است که بدلیل طولانی بودن زمان اجرای آنها؛ حسب قرارداد، پرداخت حق الزحمه طی چند نوبت و حسب تشریفات خاصی (متره و برآورد) محاسبه و پرداخت میشود.
صورت وضعیت نهایی مربوط به تکمیل پروژه است.

ایده آل خریدار و فروشنده

مزیت

سریع

معاملات اشخاص در فروشگاههای
خرده فروشی

اثر جانبی منفی

گمنامی و نبود
اطلاعات معامله

اثر جانبی منفی

کند

معاملات بنگاههای بزرگ (دولتی یا
عمومی) با یکدیگر

مزیت

وجود اطلاعات کامل
معامله

ایده آل سازمان مالیاتی

1

صورتحساب به ازای هر معامله حاوی اطلاعات کامل از خریدار،
فروشنده و مورد معامله

Invoice

2

صورتحساب ساده به ازای هر معامله حاوی اطلاعات اصلی مورد
معامله و اطلاعات حداقلی از خریدار

*Simplified
Invoice*

3

صورتحساب جمعی شامل افشای اطلاعات از حجم فروش طی یک
دوره زمانی

*Collection
Invoice*

راهکار
مرسوم
سازمانهای
مالیاتی
دنیا جهت
مدیریت
تنوع
معاملات

محدودیت در ساده سازی صورت حساب

اشخاص حقوقی و دولتی

اسناد مثبتة

شرایط و الزامات نهادهای دولتی و
عمومی در پذیرش اسناد مثبتة قابل
قبول برای هزینه ها

کوچکترین فروشگاه نیز ناشی از اجرای
پروژه نباید مزیت امکان فروش به دولت
را از دست بدهد.

سند هزینه کرد

صورت حساب

سند درآمد

فروشنده

خریدار

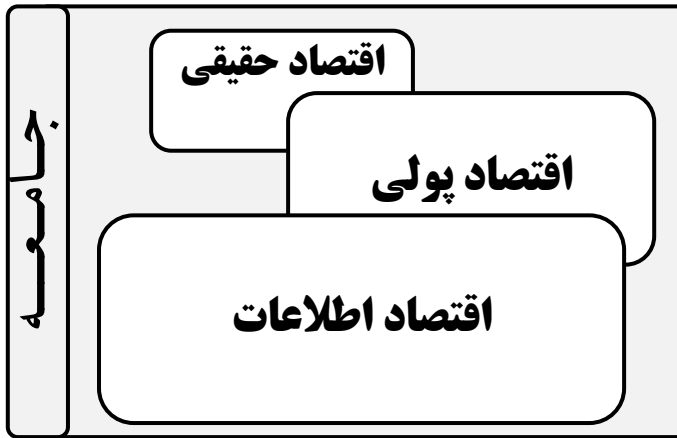
E-Invoice Interoperability layers

Layer		
Legal Interoperability	contractual agreement to adhere to the legal aspect of the requirements to exchange data across an open, federated network.	Legal agreements comply with legislative requirements regarding e-document exchange, and include policy decisions by governmental bodies
Business Interoperability	<i>Business Processes</i>	capabilities of the receiver (buyer) and are identified by the sender (seller) during the discovery process to enable e-Invoice data exchange.
	<i>Business Identifiers</i>	informational elements that uniquely identify a business
	<i>Business Discovery</i>	processes and technology used to determine trading party capabilities; how to send e-invoices or other messages; and how to authenticate credentials.
Semantic Interoperability	<i>Semantic Model</i>	defines the parties and roles; the business functions, processes, terms and rules; and the data type for the invoice information
	<i>Syntax</i>	set of rules that define how semantic model data elements are structured for use in transferring data
Technical Interoperability	<i>Access Points</i>	critical component of the e-Delivery network that enable sellers and buyers to exchange e-Invoices.
	<i>Message Delivery Standards</i>	set of technical capabilities and protocols that enable interoperability, security, reliability and trust between access points in the network
	Security	proven technology for secure communication protocols provide authentication of senders and receivers.

انصاف مالیاتی

- انصاف والاترین مفهوم ارزشی است و بر اساس قضاوت ها و معیارهای مختلف ارزشی و به صورتهای متفاوت تعبیر و تفسیر میگردد. تعریف مفهوم انصاف مالیاتی به دلایل متعددی بسیار سخت است چرا که انصاف یک مفهوم چندبعدی است
- مفهوم انصاف مالیاتی را میتوان در دو سطح فردی و اجتماعی تعریف کرد
- عدم انصاف مالیاتی را میتوان به عنوان یک توجیه برای متخلفین در نظر گرفت.
- انصاف عمودی
- انصاف افقی
- تبادل منصفانه
- انصاف رویه‌ای و انصاف سیاستی
- انصاف تنبیهی
- ادراک منصفانه
- توزیع منصفانه بار مالیاتی

ظهور هویت دیجیتالی رسمی

توسعه فزاینده فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب ظهور هویت دیجیتالی افراد شده است. نفوذ بسیار گسترده و عمیق فضای مجازی، در بسیاری از کشورها حاکمیت را ملزم به تعریف و رسمیت بخشیدن به هویت دیجیتالی برای اشخاص جامعه ساخته است.

نظر به خاصیت متکثر و سرویس دهی توزیع شده و فرامرزی در دنیای مجازی، **لازم است که هویت دیجیتالی رسمی / معتبر و قابل استناد افراد از هویت مجازی غیر رسمی ایشان بطور آشکاری تفکیک گردد.**

مرزها و سنجه‌های مناسب برای رسمیت بخشی، برگرفته از تجربیات سایر کشورها، موارد زیر در امتداد یکدیگر هستند:

- شکل‌گیری هویت دیجیتالی رسمی و قابل استناد و اعتبار هر شخص، مستلزم اقدام در دفاتر ثبت‌نام و اختصاص گواهی توسط یک مرکز صاحب صلاحیت به شخص + ثبت‌نام در سامانه مؤدیان مالیاتی [برای تمامی افراد جامعه] است.
- تداوم اعتبار و قابلیت استفاده و بهره‌مندی از هویت دیجیتالی در بخش اقتصاد اطلاعاتی، منوط به تداوم مالیات‌دهی فرد و رعایت مقررات و احکام مالیاتی است.

Guidances

Standard Audit File – Tax (SAF-T)- ver2.0

فایل حسابرسی استاندارد مالیاتی یک فایل حاوی اطلاعات حسابداری معتبر برای یک بازه زمانی خاص است که از یک سامانه مدیریت حسابداری استخراج شدنی است و با اتکا به استانداردسازی چیدمان و قالب؛ جهت حسابرسی توسط حسابرسان مستقل و حسابرسی رعایت (تطبیق) توسط سازمان‌های دولتی قابل استفاده است.

Standard Audit File – Payroll (SAF-P) version 1.0

فایل حسابرسی استاندارد مالیاتی یک فایل حاوی اطلاعات دستمزد معتبر برای یک بازه زمانی خاص است که از یک سامانه حقوق و دستمزد استخراج شدنی است و با اتکا به استانداردسازی چیدمان و قالب؛ جهت حسابرسی توسط حسابرسان مستقل و حسابرسی رعایت (تطبیق) توسط سازمان‌های دولتی قابل استفاده است.

Guidance

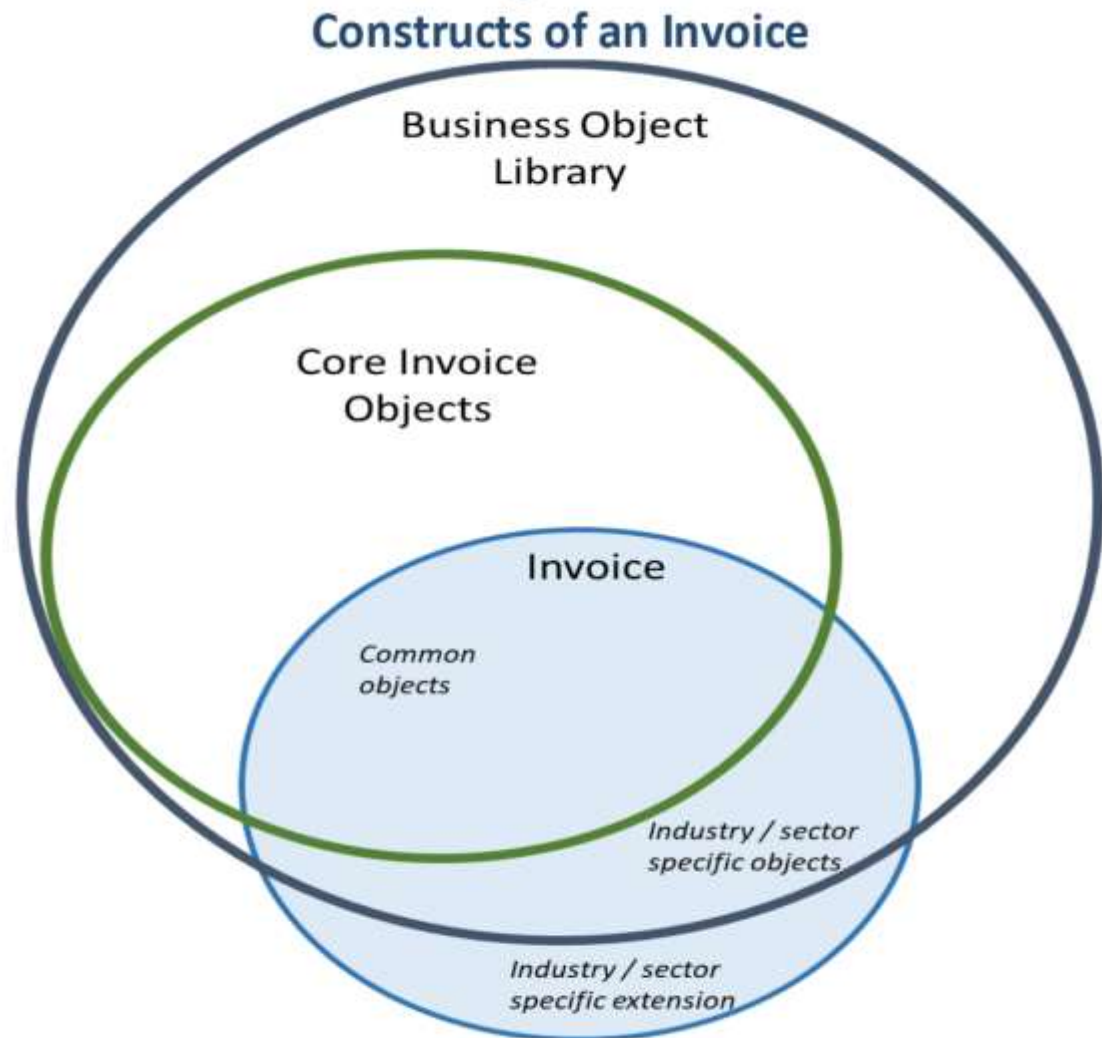
Test Procedures for Tax Audit Assur

راهنمایهای لازم را به حسابرسان برای تحقق حسابرسی صحت/اطمینان ارائه داده و نقش تطبیق و آزمونهای ماهوی آنرا مدنظر قرار میدهد. برخی از انواع آزمون را که برای سنجش اهداف کلی در یک برنامه تست جامع مورد استفاده قرار میگیرد، در این مستند مورد تاکید است.

Record Keeping Guidance

یک پیش‌نیاز اساسی استانداردهای فایل حسابرسی، قابل اعتماد بودن رکوردها است. رکورد الکترونیکی معتبر است که قابل وثوق بوده و بطور دقیق و کاملی معامله را روایت میکند. محقق ساختن سطح مناسبی از قابلیت وثوق هنگامی برآورده میشود که هم‌چنین رکورد سطح کافی از اصالت، یکپارچگی و قابلیت استفاده را به نمایش بگذارد. (ISO 15489-1:2001) این مهم جز با کنترل‌های داخلی قدرتمند بر پردازش داده‌ها همراه با برنامه‌های کاربردی برای ایمنی مناسب و تکنیک‌های ذخیره‌سازی داده میسر نمی‌گردد.

system interoperability

Source: Business Payments Coalition

- The semantic data model defined in EN 16931 identifies only the mandatory and optional core information elements necessary to ensure business, legal and fiscal compliance of the invoice. Defining a core set of information elements enables business system interoperability for invoice exchange.
- Additionally, business rules for each information element may be established based on the business function and the business process that the invoice is supporting.

درخواست پرداخت – Request to Pay

- مبنای حسابداری تعهدی مورد استناد سازمان امور مالیاتی، اهمیت رخداد انتقال وجه از خریدار به فروشنده را در تشخیص و دریافت مالیات، از الزامی اساسی، به جایگاه اسناد مثبت‌تبدیل کرده است.
- تجربه موفقیت آمیز دنیا در پیوند دادن نظام پرداخت با اکوسیستم صورتحساب الکترونیکی، بکارگیری یک حلقه واسط بین این دو بوده است.
- سامانه اتوماسیون فروشنده [و در موارد استثنائی خریدار] ضمن صدور یکی از انواع اسناد صورتحساب، اقدام به تولید یک سند الکترونیکی دیگر با نام درخواست برای پرداخت می‌نماید.
- این دستور برای پرداخت میتواند همان لحظه و بصورت برخط و بلادرنگ برای مثلاً یک کارتخوان تحت ارتباط مدل PC-to-EFTPOS ارسال شده و اسباب ساخت تراکنش پرداخت با مبلغ مشخصی را فراهم آورد.
- میتواند در سمت سامانه فروشنده، ذخیره شده و با فاصله زمانی برای یکی از سامانه‌های نظام جامع نظام پرداخت (ساتنا، پایا، چکاوک و ...) ارسال شود.
- سامانه سپام شبکه بانکی، هم‌اکنون با چنین منطق و مدلی فعالیت می‌کند.
- استاندارد مورد استفاده برای ساخت دستور پرداخت ISO 20022 است که در شبکه بانکی با آن آشنایی وجود دارد.